

Beretning fra Statsfrøkontrollen for det 74. Arbejdsaar

fra 1. Juli 1944 til 30. Juni 1945.

Ved Chr. Stahl.

I. Almindelige Meddelelser om Virksomheden.

Antallet af undersøgte Prøver har i det forløbne Beretningsaar været lidt større end Aaret før, nemlig 53441 Prøver mod 52829, altsaa en Forøgelse paa 612 Prøver.

Da Frøhøsten i 1944 kom forholdsvis sent, blev der ikke indsendt saa mange Prøver i den allerførste Del af Sæsonen, hvorfor Frøkontrollen ikke før omkring den 20. August kunde gøre Brug af hele sin Arbejdsstyrke, men til Gengæld samledes Indsendelsen af Prøver i endnu højere Grad end nogensinde før om Maanederne September, Oktober og November, i hvilke Maaneder Statsfrøkontrollen modtog over 24000 Prøver eller stærkt op mod Halvdelen af Aarets Prøver. Skønt Arbejdsstyrken ved Frøkontrollen var udvidet betydeligt, idet man havde skaffet forøget Plads ved at inddrage Biblioteket og Direktørens Kontor til Arbejdslokale for Renhedsundersøgelser, medens et Værelse i Direktørens Lejlighed er taget i Brug som Kontor, kunde man ikke behandle alle disse Prøver omgaaende. For ikke at komme i samme Situation som Aaret før, hvor Hovedparten af Prøverne i Vintermaanederne blev indsendt til Iianalyse, saaledes at Frøkontrollen i længere Tid kun kunde behandle saadanne Prøver — og endda ikke kunde behandle dem omgaaende — vedtog Frøkontrolkommissionen ved et Møde den 19. Oktober 1944 at begrænse Adgangen til at faa Prøver behandlet som Iianalyse til at omfatte højst 10 pCt. af hver Indsenders Prøveantal, idet dog enhver Indsender skulde have Ret til at faa behandlet 2 Prøver maanedlig som Iianalyse, selv om han ikke i paagældende Maaned havde indsendt 20 Prøver. Prøver til Vandindholdsbestemmelse, der altid maa behandles straks efter Modtagelsen, er holdt uden for denne Ord-

ning, og det samme gælder Prøver under den selvvirkende Kontrol. Naar Hensyn tages hertil, er der i Tiden fra 1. September 1944 til 30. April 1945 modtaget 35135 Prøver, hvoraf 3375 eller 9.6 pCt. blev behandlet som Iianalyser. Prøver til Iianalyse blev i hele Perioden taget i Arbejde senest Dagen efter Modtagelsen.

Da Begrænsningen i Iianalyserne blev indført i Slutningen af Oktober, hengik der for de andre Prøver ca. 3 Uger fra Modtagelsen til Paabegyndelse af Behandlingen. Man havde haabet, at denne Frist ikke skulde tiltage, men beklageligvis forlængedes Ventetiden lidt efter lidt, indtil den i første Halvdel af Januar 1945 var ca. 5 Uger, hvorefter man vandt ind paa Arbejdet, saa Ventetiden i Midten af Februar atter var ca. 3 Uger og i Slutningen af Februar ca. 14 Dage. Helt à jour, saa indsendte Prøver uden Iianalysetakst behandlede praktisk taget straks efter Modtagelsen, blev man nogle Dage ind i April. Først derefter kunde man tage fat paa Behandlingen af Prøver under den selvvirkende Kontrol og forskellige andre Prøver, for hvilke der gives 25 pCt. Rabat, mod at Prøvernes Behandling udsættes til Fordel for Prøver, for hvilke der betales fuld Takst. Arbejdet med disse ca. 7000 Prøver blev hovedsagelig udført i Løbet af April og Maj Maaneder.

Ved Begrænsningen i Adgangen til at faa udført Iianalyser er det opnaaet, at Resultaterne for særlig hastende Prøver har kunnet faas uden Forsinkelse, men beklageligvis har der igen i nogle Maaneder været alt for lang Ventetid for de øvrige Prøver, og vi ønsker her at bringe Indsenderne Statsfrøkontrollens Tak for den Forstaaelse, der fra mange Sider er vist over for denne kedelige Situation, som foruden det allerede nævnte Forhold med den sildige Frøhøst og deraf følgende stærkt sammentrængte Sæson skyldes flere andre Forhold, hvoraf vi her skal pege paa følgende: Den store Udvidelse af Personalet førte med sig, at der var mange nye Medhjælpere, som navnlig i Begyndelsen af Sæsonen ikke havde megen Rutine i Arbejdet. Endvidere havde vi i Vinteren 1944—45 usædvanlig megen Forsømmelse paa Grund af Sygdom, ligesom man heller ikke kan se bort fra, at de enerverende Forhold, hvorunder man levede i den sidste Krigsvinter, gjorde sit til hos mange at svække Evnen til at samle sig om Arbejdet og derved bidrog til at nedsætte den samlede Arbejdskapacitet.

Endelig medfører de meget trange Pladsforhold, hvorunder Statsfrøkontrollen stadig arbejder, en Forringelse af den sam-

lede Arbejdskapacitet, ligesom Pladsmangelen forhindrer den yderligere Forøgelse af Personalet, som er nødvendig for at behandle Prøverne omgaaende ogsaa i de travleste Perioder. Helt tilfredsstillende Forhold ved Statsfrøkontrollen for et Arbejde af samme Omfang som i de senere Aar vil ikke kunne tilvejebringes uden ved en radikal Forbedring af Institutionens Pladsforhold.

Sædekornskontrollen, der nærmere er omtalt Side 408, er stadig i stærk Vækst, hvorfor Kontrolmarkerne med Korn nu lægger Beslag paa en meget stor Arbejdsstyrke Foraaret og Sommeren igennem og ganske særlig i Tiden fra Kornets Skridning til dets Modning. Foruden Forsøgsleder Bækgaards 4—6 mandlige Assisterter beskæftiges nu 40 af Statsfrøkontrollens kvindelige Medhjælpere i Kontrolmarkerne 5—6 Uger fra sidst i Juni til henimod 1. August, hvorved Statsfrøkontrollen bliver i Stand til at have flere aarslønnede Medhjælpere end tidligere. Den stærkt indskrænkede Toggang, som har raadet endnu i afvigte Sommer, har medført store Vanskeligheder og megen Tidsspilde baade ved Arbejdet i Kontrolmarkerne og ved Besigtigelsen af Fremavlsmarkerne med Korn. I dette sidste Arbejde har Statsfrøkontrollen været udmærket bistaaet af flere Planteavlskonsulenter og andre, som nærmere omtalt Side 374. Endnu i Sommeren 1945 var det ikke muligt at faa Biler og Benzin til dette Arbejde, ved hvilket derfor endnu i Aar de stærkt slidte Cykler maatte holde for. Trods Trafikvanskelighederne er det lykkedes at gennemføre saavel Besigtigelsen af Fremavlsmarkerne som Arbejdet i Kontrolmarkerne, men dette har kun været muligt ved ofte at forlænge Arbejdsdagen langt ud over det normale.

Fra Beretningsaarets Begyndelse den 1. Juli 1944 traadte en revideret Instruktion for Statsfrøkontrollens Prøveudtagning og Plombering i Kraft, og i Løbet af Beretningsaaret samt efter dets Afslutning er indført visse Ændringer m. H. til Brugen af Mærkesedler og Plombering af Sædekorn. Disse Forhold er nærmere omtalt i Afsnit IX, Side 417.

Fra 1. August 1944 forhøjedes efter Frøkontrolkommissionens Forslag det midlertidige Tillæg til Statsfrøkontrollens Takster til 25 pCt. Tillægget havde siden 1. August 1940 været 10 pCt.

Paa Prisdirektoratets Foranledning udtog Statsfrøkontrollen i Foraaret 1945 hos en Række Firmaer, der ikke er under den selvvirkende Kontrol, Prøver af Firmaernes Ekspeditionspartier

og undersøgte disse til Kontrol af, om de Kvalitetsnormer, som var fastsat i Forbindelse med Prisdirektoratets Godkendelse af Detailpriserne, var overholdt.

I Aaret 1944—45 er der fra Statsfrøkontrollen udsendt de sædvanlige Publikationer, nemlig:

1) Aarsberetningen for 1943—44, der er optaget i Tidsskrift for Planteavl, 49. Bind, Side 371—428, og udsendt som Særtryk i Marts 1945. Som specielt Særtryk heraf er desuden Afsnittet om den selvvirkende Kontrol udsendt i Januar 1945.

2) »Vejledning ved Køb af Markfrø« med Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Tiaaret $\frac{1}{7}$ 1934— $\frac{30}{6}$ 1944 og Aaret 1943—44 udsendtes som sædvanligt 1. September.

3) I November 1944 udsendtes »Oversigt over Saasæds-partier, der i Sæsonen 1943—44 er plomberet som Saasæd kontrolleret af Statsfrøkontrollen«, og i Løbet af Efteraaret udsendtes som sædvanligt Oversigterne over Analyseresultaterne under den selvvirkende Kontrol.

4) Den 11. December 1944 udsendtes til Optagelse i Fagbladene en Meddelelse »Spireevnen af danskavlet Frø, undersøgt siden 1. Juli 1944«.

Udover disse aarligt udkommende Publikationer har Statsfrøkontrollen i det her omhandlede Aar udsendt en af Inspektør *Arne Kjær* affattet Beretning: »Laboratoriemetoder til Bestemmelse af Spireevnen hos Lupin«, Tidsskrift for Planteavl, 49. Bind, Side 429—444.

Endvidere er der i Den internationale Frøkontrollens Tidsskrift, hvoraf der trods Krigen er udsendt et Bind i 1944 under Redaktion af Associationens nu afdøde Præsident, Professor *H. Witte*, Stockholm, offentliggjort en Afhandling af *K. Sjelby* og *Chr. Stahl*: »How are the different Seed Species Classified in the Purity Analysis by the Seed Testing Stations all over the World?«

Endelig skal det nævnes, at videnskabelig Assistent ved Statsfrøkontrollen, mag. agro. *S. B. Madsen*, i det forløbne Aar har udsendt følgende Beretning: »Om Bekæmpelse af Kartoffels Virussygdomme særlig ved Forædling og Fremavl«.

Forsøgene med Spiring af Lupiner, der er omtalt i den forannævnte Beretning af *A. Kjær*, gav Anledning til, at Statsfrøkontrollen gik over til en anden Spiringsmetodik ved Undersøgelse af Lupiner. Der udsendtes herom den $\frac{31}{10}$ 1944 følgende Meddelelse:

»Under Henvisning til Statsfrøkontrollens Meddelelse i Rundskrivelse af 5. April 1944 skal det meddeles, at der i den forløbne Sommer er gennemført Forsøg med 76 Prøver af Gul Lupin, hvis Spireevne ved Udsaaning i 2 Marker blev sammenlignet med Spireevnen i Laboratoriet, dels ved Saaning i Skaale med fugtigt Sand, dels ved Spiring i fugtigt Filtrepapir efter den hidtil brugte Metode. For Resultaterne af disse Forsøg vil der blive redegjort i en Beretning fra Statsfrøkontrollen.

Imidlertid har man paa Grundlag af Resultaterne besluttet allerede nu ved Statsfrøkontrollen at gaa over til at undersøge Spireevnen af Lupiner ved at udsaa disse i Skaale med fugtigt Sand. Skaalene er ca. 7 cm dybe, og Frøene dækkes med ca. 1.5 cm Sand. Skaalene henstilles ved Stuetemperatur, og Sandet holdes passende fugtigt ved Vanding saa hyppigt, det skønnes paakrævet. Ved en foreløbig Optælling efter 7 Dage vil det blive bestemt, hvor mange normale Kimplanter, der efter 7 Dages Forløb er synlige over Sandoverfladen.

Ved Afslutningen af Undersøgelsen efter 10 Dages Forløb, meddeles det endelige Resultat, hvorunder ogsaa Antallet af haarde Korn og unormale Spirer.

Undersøgelsen paa denne Maade kræver megen Plads til de mange Sandskaale, men vi venter i Løbet af kort Tid at kunne faa det saaledes indrettet, at vi kan gennemføre ca. 100 Spiringsundersøgelser af Lupiner samtidig. Da Undersøgelsen som nævnt lægger Beslag paa Pladsen i 10 Dage, vil den højeste Kapacitet, vi under vore nuværende Pladsforhold tør regne at komme op paa, være gennemsnitlig 10 Prøver daglig eller ca. 250 maanedlig. Det er muligt, at denne Omstændighed kan medføre, at Spiringsundersøgelser af Lupiner til Tider og især i den første Tid kan blive sinket lidt i Forhold til Undersøgelsen af andre Prøver.

Ogsaa i det forløbne Aar har Statsfrøkontrollen kunnet glæde sig ved en Række Besøg af Enkeltpersoner og Selskaber. Som sædvanlig har forskellige Hold af Studerende ved Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole ligesom flere Landbrugs-skolers og andre Skolers Elever besøgt Frøkontrollen.

Trods de raadende Krigsforhold har nogle Frøkontrollanstalter og andre Institutioner i Udlandet kunnet sende Statsfrøkontrollen forskellige Beretninger og Særtryk, for hvilke Frøkontrollen herved udtaler sin bedste Tak. Ligeledes takker vi indenlandske Institutioner og Forfattere, som har glædet Statsfrøkontrollen med deres Publikationer.

II. Frøkontrolkommissionen og Personalet ved Statsfrøkontrollen.

a. Kommissionen.

Som omtalt i Beretningen for i Fjor afgik Frøkontrolkommissionens Formand, Professor, Dr. phil. *August Mentz*, den 6. November 1944 ved Døden.

Ministeriet for Landbrug og Fiskeri har derefter i Henhold til Kommissionens Indstilling under 21/4 1945 udnævnt Professor *Axel Pedersen* til Formand for Kommissionen, og som nyt Medlem i Stedet for Professor Mentz har Ministeriet under samme Dato og ligeledes efter Indstilling af Kommissionen udnævnt Professor i Arvelighedslære ved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, Dr. phil. *C. A. Jørgensen*.

Fra Ministeriet for Landbrug og Fiskeri har Kommissionen til Udtalelse modtaget et Forslag fra Alm. dansk Gartnerforening, hvor Foreningen pegede paa den store gartneriske Interesse, der er knyttet til Avl, Forbrug og Eksport af Havefrø, hvorfor Foreningen stillede Forslag om, at der blev beskikket en Repræsentant for Erhvervshavebruget til Medlem af Kommissionen. Dette Synspunkt kunde Kommissionen tiltræde, og Ministeriet har derpaa efter Indstilling fra Alm. dansk Gartnerforening, som havde forhandlet Personspørgsmaalet med Gartneriets, Havebrugets og Frøhandelens Hovedorganisationer, under 20. November 1944 beskikket Frøhandler *Alfred Kraglund*, Hjørring, til Medlem af Kommissionen.

Kommissionen bestaar saaledes nu af følgende Medlemmer:

Professor *Axel Pedersen*, Formand.
 Direktør *J. Gjelstrup*.
 Professor, Dr. *C. A. Jørgensen*.
 Frøhandler *A. Kraglund*.
 Grosserer *E. Lisborg*.
 Proprietær *V. Lorentzen*.
 Forstander *J. C. Lunden*.
 Konsulent *H. P. Martekilde*.
 Godsejer *V. Selchau-Hansen*.
 Grosserer *Vilh. P. Schrøder*.

Direktør *Chr. Stahl* er Kommissionens Sekretær.

Foruden de løbende Sager vedrørende Statsfrøkontrollens Arbejde og Økonomi har Frøkontrolkommissionen i det forløbne Aar bl. a. beskæftiget sig med Overvejelser vedrørende Udvidelse af Pladsforholdene ved Frøkontrollen, og den 7. Maj

1945 har Kommissionen indsendt Forslag desangaaende til Ministeriet for Landbrug og Fiskeri. Endvidere har Kommissionen drøftet Personalets Placering under en kommende, ny Lønningslov og har den 28. Maj 1945 indsendt Forslag herom til Ministeriet.

b. Personalet.

Arbejdets Omfang i det forløbne Aar har gjort det nødvendigt at opretholde den store Arbejdsstyrke, som er omtalt i Statsfrøkontrollens Beretning for Aaret 1943—44. For Tjenestemændenes Vedkommende har der i Aaret $\frac{1}{7}$ 1944— $\frac{30}{6}$ 1945 fundet følgende Forandringer Sted.

Paa Normeringsloven for 1944—45 er der tildelt Landbrugskandidat *Svend Børge Madsen*, der den $\frac{1}{4}$ 1944 modtog Ansættelse som fast videnskabelig Assistent, Anciennitet som saadan fra $\frac{1}{12}$ 1942. Landbrugskandidat *Arne Pedersen* er fra $\frac{1}{1}$ 1945 udnævnt til fast videnskabelig Assistent og har paa Normeringsloven for 1944—45 faaet tildelt Anciennitet i denne Stilling fra $\frac{1}{1}$ 1944.

Fra og med den $\frac{30}{9}$ 1944 søgte og fik Frøken *Aase Møller*, der havde været ansat ved Frøkontrollen siden $\frac{22}{9}$ 1919 (som Underassistent fra $\frac{1}{8}$ 1922 og som fast Assistent siden $\frac{1}{10}$ 1931), sin Afsked, og den ledigblevne Stilling som fast Assistent blev tildelt Frøken *Anna Hoffmann* (ansat ved Frøkontrollen $\frac{14}{9}$ 1926, Underassistent $\frac{1}{10}$ 1931). Paa Normeringsloven for 1944—45 blev Antallet af Assistentstillinger udvidet fra 21 til 25, og de 4 nye Stillinger blev fra $\frac{1}{4}$ 1945 besat med følgende hidtilværende Underassistenter: Frøken *Frida Nimb* (tiltraadt ved Statsfrøkontrollen $\frac{6}{4}$ 1925, Underassistent $\frac{1}{7}$ 1931), Fru *Caroline Schlenkert* (tiltraadt $\frac{3}{8}$ 1926, Underassistent $\frac{1}{4}$ 1932), Frøken *Gudrun Jensen* (tiltraadt $\frac{1}{2}$ 1927, Underassistent $\frac{1}{4}$ 1932), Frøken *Edith Kiær* (tiltraadt $\frac{23}{11}$ 1928, Underassistent $\frac{1}{4}$ 1937).

Den $\frac{1}{11}$ 1944 blev hidtilværende timelønnet Medhjælper, Frøken *Kima Søiberg* (tiltraadt $\frac{19}{1}$ 1940), ansat som Underassistent og som saadan endvidere Frøken *Elisabeth Fog* fra $\frac{1}{2}$ 1945 (timelønnet Medhjælper fra $\frac{27}{9}$ 1939, Underassistent-Aspirant $\frac{1}{5}$ 1943).

Foruden 56 Tjenestemænd har Statsfrøkontrollen beskæftiget et stort Antal Aspiranter og timelønnede Medhjælpere m. fl., blandt hvilke der har været baade Afgang og Tilgang i Aarets Løb.

I en Række Byer i Landets forskellige Egne har Statsfrøkontrollen Prøveudtagere (se Side 419—420), og i Besigtigelsen af kontrollerede Marker med Sædekorn, Hør og Hundegræs har foruden Personalet i København følgende Personer medvirket: Forpagter *K. Jespersen*, Odense, Assistent *Andreas Christensen*, Odense, Landbrugslærer *E. Ebbesen*, Næsgaard, samt Konsulenterne *Jacob Hansen*, Odense, *P. N. Dreisler*, Ebberup, *A. L. Nielsen*, Ringe, *P. Grøntved*, Næstved, *Martin Olsen*, Slagelse, *Even Olsen*, København, *Fr. Krogh*, Jyderup, og *P. Riis Vestergaard*, Tranøjbjerg.

III. De undersøgte Prøver og deres Fordeling.

Af de i Aarets Løb undersøgte 53441 Prøver er 710 undersøgt for Statsfrøkontrollens Regning.

Med Hensyn til Tidspunktet for Prøvernes Modtagelse anføres følgende Oversigt:

Juli	371 Prøver	Januar	4388 Prøver
August	4410 »	Februar	5591 »
September	7958 »	Marts	5725 »
Oktober	8378 »	April	2057 »
November	7941 »	Maj	1024 »
December	4455 »	Juni	433 »

Samtlige 53441 undersøgte Prøver fordeler sig, som nedenstaaende Opstillinger viser.

A. Landbrugsplanter.

a. Kornarter.

1584 Prøver	Havre, <i>Avena sativa</i> .
2135 »	2-rd. Byg, <i>Hordeum distichum</i> .
641 »	Rug, <i>Secale cereale</i> .
592 »	Hvede, <i>Triticum vulgare</i> .
7 »	Majs, <i>Zea Mays</i> .
13 »	Blandsæd.

4972 Prøver.

b. Andre Græsser.

1541 Prøver	Timothe, <i>Phleum pratense</i> .
4304 »	Alm. Rajgræs, <i>Lolium perenne</i> .
2148 »	Ital. Rajgræs, <i>Lolium multiflorum</i> .
138 »	Rajgræs, <i>Lolium sp.</i>

8131 Prøver.

Overført 8131 Prøver.

1769	»	Eng-Svingel, <i>Festuca pratensis (elatior)</i> .
187	»	Rød Svingel, <i>Festuca rubra</i> .
32	»	Stivbladet Svingel, <i>Festuca durinuseula</i> .
8	»	Faare-Svingel, <i>Festuca ovina</i> .
382	»	Ager-Hejre, <i>Bromus arvensis</i> .
2	»	Draphavre, <i>Arrhenatherum elatius</i> .
1341	»	Hundegræs, <i>Dactylis glomerata</i> .
12	»	Eng-Rævehale, <i>Alopecurus pratensis</i> .
793	»	Alm. Rapgræs, <i>Poa trivialis</i> .
104	»	Eng-Rapgræs, <i>Poa pratensis</i> .
22	»	Stortoppet Rapgræs, <i>Poa palustris</i> .

12783 Prøver.

c. Ærteblomstrede.

7246	Prøver	Rødkløver, <i>Trifolium pratense</i> .
3384	»	Hvidkløver, <i>Trifolium repens</i> .
330	»	Alsikekløver, <i>Trifolium hybridum</i> .
37	»	Stenkløver, <i>Melilotus sp.</i>
1985	»	Humle-Sneglebælg, <i>Medicago lupulina</i> .
440	»	Lucerne, <i>Medicago sativa</i> .
85	»	Gul Rundbælg, <i>Anthyllis vulneraria</i> .
209	»	Alm. Kællingetand, <i>Lotus corniculatus</i> .
75	»	Serradella, <i>Ornithopus sativus</i> .
594	»	Foderært, <i>Pisum arvense</i> .
694	»	Kogært, <i>Pisum sativum</i> .
347	»	Markært, <i>Pisum sp.</i>
34	»	Hestebønne, <i>Vicia faba</i> .
139	»	Fodervikke, <i>Vicia sativa</i> .
22	»	Uldhaaret Vikke, <i>Vicia villosa</i> .
115	»	Vikke, <i>Vicia sp.</i>
1415	»	Gul Lupin, <i>Lupinus luteus</i> .
2	»	Blaa Lupin, <i>Lupinus angustifolius</i> .
5	»	Lupin, <i>Lupinus sp.</i>

17158 Prøver.

d. Rodfrugarter.

1617	Prøver	Runkelroe, <i>Beta vulgaris</i> .
2118	»	Fodersukkerroe, <i>Beta vulgaris</i> .
1020	»	Sukkerroe, <i>Beta vulgaris saccharifera</i> .
1109	»	Gulerod, <i>Daucus carota</i> .
511	»	Turnips, <i>Brassica camp. var. rapifera</i> .
1134	»	Kaalroe, <i>Brassica napus var. napobrassica</i> .

7509 Prøver.

e. Andre Plantearter.

6	Prøver	Raps, <i>Brassica napus</i> .
9	»	Alm. Boghvede, <i>Fagopyrum sagittatum</i> .
43	»	Spergel, <i>Spergula sp.</i>
2847	»	Gul Sennep, <i>Sinapis alba</i> .
63	»	Brun Sennep, <i>Brassica nigra</i> .
16	»	Solsikke, <i>Helianthus annuus</i> .
28	»	Cikorie, <i>Cichorium intybus</i> .
2184	»	Hør, <i>Linum usitatissimum</i> .
155	»	Hamp, <i>Cannabis sativa</i> .
2	»	Hirse, <i>Panicum sp.</i>
17	»	Kommen, <i>Carum carvi</i> .
63	»	Valmue, <i>Papaver somniferum</i> .
61	»	Tobak, <i>Nicotiana tabacum</i> .

5494 Prøver.

f. Blandinger.

836 Prøver.

B. Havebrugsplanter.

4404 Prøver. (Se Side 381 nærmere om Fordelingen af disse Prøver inden for forskellige Arter).

C. Skovbrugsplanter.

118 Prøver.

D. Vildtvoksende Planter.

104 Prøver.

E. Prøver til botanisk Analyse.

63 Prøver.

Antallet af Kornprøver, der i Fjor steg med ca. 1000 Prøver, er igen i Aar tiltaget ret betydeligt, nemlig med 837 Prøver. Stigningen fordeler sig med 359 Prøver Havre, 368 Prøver Byg og 137 Prøver Hvede, medens Antallet af Rugprøver er gaaet nogle faa Prøver tilbage. For Græsserne er der en Fremgang paa i alt 1309 Prøver. Rajgræs uden Artsangivelse er gaaet tilbage med 250 Prøver, medens Alm. Rajgræs viser en Fremgang paa 232 Prøver og Ital. Rajgræs 52 Prøver. Endvidere er Timothe gaaet frem med 442, Eng-Svingel med 353, Rød Svingel med 49, Hundegræs med 244 og Alm. Rapgræs med 161 Prøver.

Af Bælplantefrø er der undersøgt 346 Prøver mere end Aaret før, altsaa kun en ringe Forskydning i Forhold til det store Antal Prøver i denne Gruppe. For de enkelte Arter inden for Gruppen er Forskydningerne heller ikke store. Dog er Rød-kløver gaaet tilbage med 219 Prøver og Hvidkløver gaaet frem med 207 Prøver. Humle-Sneglebælg er tiltaget med 131, Gul

Rundbælg med 43, Alm. Kællingetand med 36 og Gul Lupin med 94 Prøver.

Antallet af Prøver af Rodfrugtfrø er i Beretningsaaret 819 mindre end Aaret før. Den største Tilbagegang skyldes Gulerodsfrø med 517 Prøver og Kaalroefrø med 423 Prøver, men der er ogsaa Nedgang for de øvrige Arter, undtagen Runkelroefrø, der viser en Fremgang paa 283 Prøver.

Prøveantallet i Gruppen »Andre Plantearter« er i 1944—45 620 mindre end Aaret før. Den største Tilbagegang falder paa Hamp, der er gaaet ned med 316 Prøver fra 471 i Fjor til 155 i Aar. Antallet af Hørprøver er gaaet ned med 293 Prøver. For de øvrige Arter er Forskydningerne kun smaa.

Af Havebrugsplanter er der i Aar undersøgt 529 Prøver mindre end i Fjor, da Antallet var tiltaget med 1658 Prøver i Forhold til Prøveantallet Aaret før.

Med de i Aarets Løb indkomne Prøver blev der foretaget følgende Analyser:

11703	fuldstændige Analyser til Garantibrug.
19373	» » » Vejledning.
1851	Renhedsbestemmelser til Garantibrug.
3234	» » » Vejledning.
2360	Spiringsbestemmelser til Garantibrug.
5614	» » » Vejledning.
6172	Undersøgelser for Vandindhold.
3134	andre Undersøgelser.

I alt 53441 Prøver.

I alt er der foretaget følgende Antal Enkeltundersøgelser:

49589	Renhedsbestemmelser
39050	Spiringsbestemmelser
5190	Kornvægtsbestemmelser
6511	Vandindholdsbestemmelser
13182	Bestemmelser af fremmed Frø eller Ukrudt
4	Silkebestemmelser
821	Bestemmelser af Indhold af Skræppe
15	Avlsstedsbestemmelser
3965	Sortsbestemmelser
14123	Udsaaninger i Marken.
201	Udsaaninger i Statsfrøkontrollens Forsøgshave
294	Undersøgelser ved Udsaaning i Vækstlaboratoriet
949	mikroskopiske Undersøgelser
1469	Bestemmelser af Artsægthed
699	andre Undersøgelser

I alt 136002 Enkeltbestemmelser.

I denne Opgørelse er hver Garantianalyse for Renheds- og Sortsbestemmelse regnet for 2 Enkeltundersøgelser, fordi der ved Garantiundersøgelse behandles 2 Portioner af den for vedkommende Art fastlagte Størrelse. Ved Angivelse af Udsaaninger i Kontrolmarkerne er der regnet med Antallet af Parceller. Antallet af Enkeltundersøgelser er i alt 11678 større end i 1943—44. Denne Fremgang i Antallet af Enkeltundersøgelser er langt større end, hvad der svarer til Fremgangen i Antallet af Prøver. Den største Fremgang i Antallet af Enkeltundersøgelser falder paa Renhedsbestemmelser med 4270, Bestemmelser af Indhold af fremmed Frø eller Ukrudt med 2355, Udsaaninger i Kontrolmarkerne med 3624 og Sortsbestemmelser med 1573.

IV. Gennemsnitstallene for Mark- og Havefrø.

I Tabellerne 1 og 2 er anført Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for de vigtigste Arter af Markfrø samt for Korn. Tabel 1 indeholder Gennemsnitstallene for Tiaaret 1935—45 og Tabel 2 Tallene for det sidst forløbne Aar 1. Juli 1944 til 30. Juni 1945. I denne sidste Tabel har man medtaget en Del Arter af Grøn-foderplanter og Handelsplanter, for hvilke der ikke foreligger Gennemsnitstal for en længere Aarrække, hvorfor de ikke har kunnet tages med i Tabel 1. I Tabel 3 findes Gennemsnitstal for Spireevnen af en Række Havefrøarter saavel for Tiaaret 1935—1945 som for Aaret 1944—45.

Naar disse Gennemsnitstal skal kunne tjene som Norm for, hvilke Krav til Kvaliteten der med Rimelighed kan stilles for Frø af de forskellige Arter, maa Beregningen af Gennemsnitstallene naturligvis kun bygge paa Prøver af færdigrenset Frø.

Grundlaget for Beregningen af Gennemsnitstallene for Markfrø er derfor først og fremmest alle de Prøver, der udtages af Leveringerne under den selvvirkende Kontrol (se Afsnit VI); dog medtages i Beregningen ogsaa Prøver af andre Leveringer til Forbrugere.

Af Korn vil der normalt til Frøkontrollen kun blive indsendt Prøver af rensede Varer, og man medtager derfor ved Beregningen af Gennemsnitstallene alle Resultater med følgende Undtagelser: 1) For Renhedens Vedkommende udskyder man ved Beregningen saadanne Prøver, hvis Renhed tydeligt viser, at de er udtaget af Fodersæd. 2) For Spireevne udskyder man de laveste Resultater, idet man herved følger den Regel at udskyde Prøver, hvis Spireevne er lige saa langt under Gennem-

Tabel 1.
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal $\frac{1}{7}$ 1935— $\frac{30}{6}$ 1945.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser			pCt. rent spiret Frø ³⁾
			pCt. rent Frø	pCt. Affald	pCt.fremmed Kulturfrø	pCt. Ukrudtsfrø	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt.	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Rødkløver, tidlig, dansk . . .	2301	1.85	97.7	1.7	0.2	0.39	71.4	77.4 + 9.7	80.4	
do. tidlig, udenlandsk . . .	1000	—	97.6	1.6	0.3	0.50	77.4	82.8 + 4.9	83.2	
do. halvsild. og sild., dansk	3420	1.76	97.9	1.5	0.2	0.36	78.8	82.8 + 7.0	84.8	
Hvidkløver, dansk	2190	0.714	97.0	1.9	0.5	0.55	71.6	78.6 + 13.7	80.7	
do. Vild engl., dansk Avl	663	—	97.2	1.6	0.7	0.49	51.7	72.0 + 21.2	76.9	
Alsikekløver, dansk	621	0.705	96.7	1.6	1.3	0.39	70.6	74.5 + 13.1	76.3	
do. svensk	142	—	95.6	1.6	2.5	0.35	69.9	75.9 + 9.3	75.5	
Humle-Sneglebælg	1618	1.82	99.0	0.6	0.1	0.28	64.8	79.2 + 9.5	81.5	
Lucerne, europæisk	1180	—	97.5	1.3	0.9	0.34	68.5	74.3 + 12.1	78.3	
do. amer. og kanad. (Grimm)	168	—	98.2	0.9	0.6	0.29	62.5	73.2 + 18.2	80.8	
Gul Rundbælg	377	2.34	94.6	3.4	1.5	0.48	67.9	74.6 + 8.3	73.2	
Alm. Kællingetand	670	1.29	97.4	0.7	1.2	0.66	50.9	69.9 + 8.9	71.0	
Timothe, dansk	1845	0.441	98.5	0.9	0.3	0.33	90.5	92.3	90.9	
Alm. Rajgræs, tidlig	2085	1.93	96.9	2.7	0.3	0.07	95.3	96.6	93.6	
do. sildig	1954		96.0	3.5	0.4	0.13	93.7	95.7	91.9	
Ital. Rajgræs	1588	2.29	98.5	1.3	0.1	0.05	95.9	96.9	95.4	
Eng-Svingel	1468	1.97	96.6	2.7	0.5	0.16	91.2	94.6	91.4	
Rød Svingel	161	—	92.0	6.3	1.5	0.17	87.0	92.9	85.5	
Stivbladet Svingel	82	—	90.4	9.0	0.3	0.28	76.0	87.6	79.2	
Ager-Hejre	839	2.29	97.2	2.3	0.3	0.16	93.2	94.6	92.0	
Draophavre	301	—	90.3	9.0	0.5	0.17	83.3	86.9	78.5	
Hundegræs	1493	1.16	90.6	8.7	0.6	0.07	87.1	95.2	86.3	
Eng-Ruevehale	150	—	63.1	34.3	1.9	0.67	59.9	71.3	45.0	
Fioringræs	122	—	94.7	4.6	0.2	0.50	90.3	93.2	88.3	
Alm. Rapgræs	561	0.183	91.7	7.7	0.1	0.61	86.5	90.0	82.5	
Eng-Rapgræs	558	0.268	87.7	11.9	0.1	0.32	77.0	86.8	76.1	
Stortoppet Rapgræs	56	—	93.1	6.2	0.2	0.45	87.6	94.1	87.6	
Kamgræs	48	—	98.5	0.3	0.5	0.72	68.2	85.9	84.6	
Runkelroe, Barres St.	3859	19.4	98.8		1.2		81.6	85.7	84.7	
Fodersukkerroe	3498	17.7	98.8		1.2		84.9	88.0	86.9	
Sukkerroe	1451	17.0	98.8		1.2		86.6	90.0	88.9	
Gulerod	1115	—	94.7	4.9	0.1	0.28	61.6	69.7	66.0	
Turnips	1240	2.04	98.6		1.4		83.5	92.6	91.3	
Kaalroe	3178	2.87	98.9		1.1		86.8	93.3	92.3	
Havre	7538 ²⁾	—	99.6		0.4		95.6	97.0	96.6	
2rd. Byg	7926 ²⁾	—	99.3		0.7		97.9	98.4	97.7	
6rd. Byg	19 ²⁾	—	99.4		0.6		97.4	97.8	97.2	
Rug	2080 ²⁾	—	97.4		2.6		96.6	97.3	94.8	
Hvede	2204 ²⁾	—	99.4		0.6		95.4	98.4	97.8	

1) Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »hårde Korn«.

2) Ved denne Beregning er for Rødkløver og Lucerne Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælgplanter en Tredjedel af de hårde Korn medregnet til Spireevnen.

3) Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Tabel 2.
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal $\frac{1}{7}$ 1944-- $\frac{20}{6}$ 1945.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser		
			pCt. rent Frø	pCt. Affald	pCt. fremmed Kulturfrø	pCt. Ukrudtsfrø	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt. rent spiret Frø ²⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Rødkløver, tidlig, dansk ..	238	—	97.8	1.5	0.3	0.36	75.4	80.0+ 9.8	83.0
do. tidlig, udenlandsk ..	27	—	97.7	1.3	0.5	0.33	76.8	80.5+ 2.6	79.9
do. halvsild. og sild., dansk ..	418	1.85	97.9	1.5	0.3	0.32	81.8	84.9+ 6.7	86.4
Hvidkløver, dansk	291	0.718	96.8	2.0	0.6	0.65	70.1	80.1+ 13.4	81.9
do. Vild engl., dansk Avl.	86	—	97.0	1.6	0.3	0.63	58.1	74.3+ 19.6	78.9
Alsikekløver, dansk	79	0.743	97.0	1.7	1.0	0.32	74.6	78.6+ 12.6	80.3
Humle-Sneglebælg	315	—	98.7	0.7	0.2	0.45	70.4	84.3+ 6.0	85.2
Lucerne, europæisk	169	1.90	97.0	1.4	1.2	0.37	70.0	74.7+ 5.2	75.0
do. dansk	10	—	96.4	2.0	1.3	0.34	41.5	56.4+ 16.3	62.2
Gul Rundbælg	18	—	92.6	2.1	4.4	0.85	77.3	81.9+ 3.2	78.4
Alm. Kællingetand	71	—	97.3	0.6	0.8	0.76	57.8	71.3+ 9.8	73.4
Timothe, dansk	251	0.437	98.5	0.9	0.2	0.37	92.2	94.1	92.7
Alm. Rajgræs, tidlig	243	} 1.38	97.0	2.6	0.3	0.06	96.2	97.2	94.3
do. sildig	282		96.1	3.6	0.2	0.12	94.4	95.8	92.1
Ital. Rajgræs	171	—	98.6	1.3	0.1	0.04	97.0	97.8	96.4
Eng-Svingel	204	2.11	96.6	2.3	0.5	0.14	93.4	95.8	92.5
Rød Svingel	41	—	91.8	6.4	1.6	0.18	93.1	95.6	87.3
Stivbladet Svingel	15	—	89.4	9.9	0.3	0.42	74.7	85.8	76.7
Ager-Hejre	93	—	97.6	1.9	0.3	0.20	95.1	95.9	93.6
Hundegræs	205	1.11	90.5	9.0	0.4	0.08	91.3	96.4	87.2
Eng-Rævehale	6	—	65.6	32.3	0.5	1.14	40.5	64.7	42.4
Alm. Rapgræs	83	—	92.2	7.2	0.1	0.54	88.7	91.3	84.2
Eng-Rapgræs	21	—	88.0	11.0	0.1	0.87	89.5	94.7	83.3
Stortoppet Rapgræs	6	—	95.0	4.5	0.1	0.37	87.8	97.3	92.4
Runkelroe, Barres St.	347	17.2	98.3	} 1.7		81.9	84.8	83.4	
Fodersukkerroe	513	15.5	98.4	} 1.6		86.3	88.6	87.2	
Sukkerroe	181	15.2	98.4	} 1.6		87.6	89.9	88.5	
Gulerod	129	—	92.6	6.9	0.2	0.33	58.1	63.1	58.4
Turnips	161	—	98.7	} 1.3		89.6	96.1	94.9	
Kaalroe	394	—	99.0	} 1.0		88.4	95.2	94.2	
Havre	1310 ^{b)}	—	99.3	} 0.2		97.5	98.3	98.1	
2-rd. Byg	1801 ^{b)}	—	99.4	} 0.6		99.0	99.3	98.7	
Rug	498 ^{b)}	—	98.3	} 1.7		97.9	98.3	96.6	
Hvede	522 ^{b)}	—	99.6	} 0.4		98.2	98.9	98.5	

¹⁾ Hvor der i denne Rubrik er to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

²⁾ Ved denne Beregning er for Rødkløver og Lucerne Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælgplanter en Tredjedel af de haarde Korn medregnet til Spireevnen.

³⁾ Ikke alle Prøver undersøgte for Renhed.

Tabel 2 (fortsat).
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal ¹/₇ 1944—³⁰/₆ 1945.

Frøart	Antal undersøgte Prøver	Vægt af 1000 Korn i Gram	Renhedsbestemmelser				Spiringsbestemmelser			pCt. rent spiret Frø ²⁾
			pCt. rent Frø	pCt. Affald	pCt. fremmed Kulturfrø	pCt. Ukrudtsfrø	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne af det rene Frø ¹⁾	pCt. rent spiret Frø ²⁾	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Foderært	235	—	97.0	3.0			90.4	92.7+0.1	90.0	
Kogearst	108	—	98.0	2.0			93.7	94.5+0	92.8	
Serradella	17	—	96.3	1.8	0.6	1.33	64.1	86.1+0	82.9	
Hestebønne	12	—	98.1	1.9			77.7	90.4+0.2	88.9	
Fodervikke	110	—	97.2	1.8	1.0	0.02	93.1	94.8+0.1	92.2	
Uldhaaret Vikke.....	11	—	92.0	0.6	7.1	0.32	87.2	91.7+3.5	87.6	
Gul Lupin, dansk.....	167	—	98.6	1.4			62.7	84.6+1.8	85.2	
Spergel	23	—	98.5	1.1	0.1	0.33	79.1	88.4	87.1	
Gul Sennep	79	—	99.3	0.6		0.2	91.6	93.5	92.8	
Oliehør	36	—	99.2	0.8			89.4	90.9	90.2	
Spindhør	76	—	99.4	0.6			85.2	87.0	86.5	
Hamp	3	—	97.3	2.1	—	0.08	66.0	68.7	67.2	
Fodermarvkaal	6	—	99.5	0.5	—	0.01	85.2	92.5	92.0	
Hvid Stenklover	2	—	98.7	1.3	—	0.04	52.5	54.0+31.5	63.7	

¹⁾ og ²⁾ Se fodnoten Side 380.

Tabel 3.
Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Havefrøprøver.

Frøart	Gennemsnitstallene for ¹ / ₇ 1944— ³⁰ / ₆ 1945			Gennemsnitstallene for ¹ / ₇ 1935— ³⁰ / ₆ 1945		
	Antal undersøgte Prøver	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne	Antal undersøgte Prøver	pCt. Spirehastighed	pCt. Spireevne
	1	2	3	4	5	6
Løg	49	60.1	68.7	398	62.9	72.3
Porre.....	40	61.0	75.8	412	57.4	73.5
Rødbede	47	68.4	72.1 ¹⁾	648	71.7	76.5 ²⁾
Spinat	579	78.3	90.1	3895	70.0	87.0
Hvidkaal	194	75.0	85.1	2415	74.3	83.9
Rødkaal	56	76.3	84.4	581	77.0	85.0
Spidskaal	10	71.1	79.9	211	76.1	84.3
Savoykaal	19	80.3	87.1	187	80.2	86.9
Rosenkaal.....	18	76.2	86.2	181	75.7	85.2
Grønkaal	37	76.1	85.8	296	71.0	79.7
Blomkaal	250	75.7	80.6	2985	76.7	81.8
Radis	97	73.4	78.7	902	70.3	77.6
Haveært	71	82.6	85.4	807	84.5	86.9
Bønne	105	81.2	85.7	861	77.9	82.0
Agurk	52	81.3	83.6	447	83.9	87.9
Persille	46	55.9	69.1	400	51.2	63.8
Selleri	22	64.7	78.4	196	61.0	71.7
Tomat	22	71.2	90.4	145	71.7	90.8
Salat	21	86.6	89.4	282	81.6	84.3

¹⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 10.8 g.

²⁾ Gennemsnitsvægten af 1000 Frøhoveder = 12.0 g.

snittet, som dette er under 100. Der udskydes dog i intet Tilfælde over 10 pCt. af samtlige Resultater.

Tallene i Tabel 1 er, som Overskriften angiver, i de fleste Tilfælde Gennemsnit for en Periode paa 10 Aar; men der er dog en Del Undtagelser herfra, saaledes at Tallene i visse Tilfælde gælder for en kortere Aarrække.

For Frø af Runkelroer, Fodersukkerroer og Sukkerroer er Kornvægten, der i begge Tabeller er anført i Rubrik 2, beregnet paa Grundlag af de samme Prøver, som er benyttet ved de øvrige Beregninger, idet der, naar Spiringen for disse Frøarter skal undersøges, altid tillige foretages Kornvægtsbestemmelse. For alle andre Frøarter bestemmes Kornvægten kun, naar det forlanges, og dette sker i de senere Aar kun sjældent, hvorfor Gennemsnitstallene for Kornvægt, naar Bedearterne undtages, hviler paa et ret svagt Grundlag; navnlig gælder dette Gennemsnitstallene for Aaret, som er anført i Tabel 2.

»Spirehastigheden« udtrykkes ved det Procentantal Frø, der er spirede i omtrent $\frac{1}{3}$ af den hele Spiretid. Hvor der i Rubrikken for Spireevne er anført to Tal, er det sidste »haarde Korn«.

Tallet for rent spiret Frø, som er anført i sidste Rubrik af Tabel 1 og 2, fremkommer ved at multiplicere Renhed med Spireevne og dividere med 100. Ved denne Beregning medregnes for Lucerne og Rødkløver Halvdelen og for alle andre Arter af Græsmarksbælgplanter en Tredjedel af de haarde Korn som spirede.

Naar man i Forbindelse med Statsfrøkontrollens Erstatningsregler benytter Udtrykket »normal Spireevne« eller lignende, forstaas herved indtil 31. August 1946 de i Tabel 1 anførte Gennemsnitstal, hvad enten de er beregnede for hele Tiaarsperioden eller for kortere Aaremaal. Ved Udtrykket »Aarets normale Spireevne« forstaas Gennemsnitstallene for det paagældende Beretningsaar.

En Sammenligning mellem Tallene i Tabellerne 1 og 2 viser, at Gennemsnittallet for Tiaaret og Aaret for de fleste Arter kun afviger meget lidt fra hinanden. Dog skal det nævnes, at Aarets Spireevne for tidlig udenlandsk Rødkløver ligger 4.6 pCt. lavere end for Tiaaret, og for Lucerne er Aarets Spireevne 6.5 pCt. lavere end Tiaarets. Ogsaa for Gulerødsfrø og Eng-Rævehale er Aarets Spireevne lavere end Gennemsnittallet for Tiaaret. I begge disse Tilfælde er Forskellen 6.6 pCt. Derimod

er Aarets Spireevne for Gul Rundbælg 7.2 og for Eng-Rapgræs 7.9 pCt. højere end Gennemsnitstallene for Tiaaret.

I Tabel 3, Side 381, er som allerede nævnt for en Række Havefrøarter anført Gennemsnitstal for Aaret 1. Juli 1944—30. Juni 1945 og for Tiaaret 1. Juli 1935—30. Juni 1945.

Ved Beregning af Gennemsnitsspireevnen for Havefrø udelades for hver Art de laveste Resultater. Ved Afgørelsen af, om et Resultat skal indgaa i Gennemsnitsberegningen, følges den Regel at udelade alle Resultater, der ligger mindst lige saa meget under Gennemsnitstallet for den paagældende Art, som dette ligger under 100; dog maa der i Almindelighed ikke udgaa over 10 pCt. af det samlede Antal Resultater for Arten. Helt kan Reglen imidlertid ikke følges; i visse Tilfælde maa den suppleres med et Skøn under Hensyn til samtlige foreliggende Omstændigheder.

Da det er et meget lille Antal Prøver af Havefrø, som undersøges for Renhed, er der ikke tilstrækkeligt Grundlag til Beregning af Gennemsnitstal herfor.

Ogsaa en Del af Tallene for Spireevne hviler, som det ses af Tabellens første Rubrik, paa saa svagt et Grundlag, at de som Udtryk for Artens normale Spireevne maa tages med et vist Forbehold.

V. Angreb af Skadedyr og Mikroorganismer.

Ved Prøvernes Undersøgelse for Renhed er der gjort Notater om Forekomsten af Brandkorn og forskellige andre Sygdomssymptomer, der kan erkendes ved en umiddelbar Besigtigelse. Ligeledes er det noteret, naar Prøverne har indeholdt visse Skadedyr.

I det følgende er givet en Oversigt over, hvad der i Aarets Løb er fundet heraf. Oversigten omfatter dog kun Prøver af rensed Frø, saaledes som det udbydes direkte til Udsæd, idet man anser det for at være af mindre Interesse, hvad Prøver af Raavarer eller af andet Frø, der ikke er rensed færdigt, indeholder af disse Ting.

Sklerotier af Kløverens Bægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) eller af Kløverens Traadkølle (*Typhula trifolii*) er fundet i enkelte af de undersøgte Kløverfrøprøver. Nogen talmæssig Opgørelse er ikke foretaget.

Hejre-Brand (*Ustilago bromivora*) er fundet i 39 af 97 Prøver Ager-Hejre.

Aksbakteriose i Hundegræs (*Erwinia Rathayi*) er fundet i 36 af 205 Prøver Hundegræs.

Dværg-Rundorm eller »Aal« er fundet i 76 af 205 Prøver Hundegræs.

I 6 Prøver af Eng-Rævehale er der fundet Larver af Rævehale-Myggen (*Oligotrophus alopecuri*). Prøverne indeholdt fra 76000 til 168000 angrebne Frø pr. kg. Gennemsnitlig var 6.9 pCt. af Varens Vægt ødelagt af Larven.

VI. Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol.

Den Overenskomst, efter hvilken Statsfrøkontrollens selvvirkende Kontrol udøves, er i sin Helhed gengivet i Aarsberetningen for 1940—41 (Tidsskrift for Planteavl, 46. Bind, Side 573—580). I store Træk er Kontrollens Arbejdsmaade som meddelt i det følgende:

Kontrollen omfatter alt Markfrø, altsaa Kløver- og Græsfrø og Blandinger heraf samt Roefrø og Frø af Grønfoder-, Grøngødnings- og Handelsplanter.

De kontrollerede Firmaer skal paa visse mindre væsentlige Undtagelser nær stille alt Markfrø, de til og med 7. April sælger til Landmænd og Købmænd, under Kontrollen. Engros-Salget er ikke under Kontrollen.

Firmaerne skal yde Garanti for Renhed og Spireevne for alt kontrolleret Frø. Endvidere skal der garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold undtagen for følgende Grupper og Arter, i hvilke der kun yderst sjældent forekommer nævneværdige Mængder af Ukrudtsfrø: Bede, Kaalroe, Turnips, Ært, Hestebønne, Lupin, Majs og Solsikke.

Prøver til Kontrol af, om de givne Garantier er overholdt, fremskaffes derved, at Statsfrøkontrollens Prøveudtagere, i den Tid Frøfirmaerne udvejer Frø, kommer uanmeldt paa Lagrene, saa ofte de finder det nødvendigt, og udtager Prøver af de Leveringer, som er afvejet til Køberne. Efter Prøveudtagningen plomberes den paagældende Levering med Statsfrøkontrollens Plombe, og under denne anbringes en Mærkeseddel, paa hvilken Køberen underrettes om Grunden til, at Leveringen er plomberet af Statsfrøkontrollen.

Paa denne Maade fremskaffer og undersøger Statsfrøkontrollen et passende Antal Prøver af hvert Parti. Svarer Gennemsnittet af de konstaterede Analyseresultater ikke til, hvad der er garanteret, skal det kontrollerede Firma yde Erstatning ikke

blot til de Købere, af hvis Leveringer der er taget Prøver, men til alle Købere af det paagældende Parti. Erstatning for Mangler ved Spireevnen beregnes efter den stigende Skala (Formel B i Statsfrøkontrollens Erstatningsregler), hvorved Erstatningen, naar der er Tale om væsentlige Mangler, kan blive ret stor, endog flere Gange Frøets Pris.

For at underrette Køberne om, hvorledes Kontrollen er forløbet, udarbejder Statsfrøkontrollen for hvert kontrolleret Firma en Oversigt over Resultaterne af de foretagne Undersøgelser. Paa disse Oversigter, der af de kontrollerede Firmaer skal sendes til alle deres Købere af Frø, angives det, hvilke Partier der ikke har svaret til Garantien, saaledes at der skal ydes Erstatning, samt hvor mange pCt. af Prisen for det paagældende Parti Erstatningen andrager. Endvidere indeholder Oversigterne en Sammenligning mellem hvert kontrolleret Parti og Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret for den paagældende Frøart, saaledes at Køberne bliver underrettet om, hvorledes det Frø, de har faaet, har svaret til Aarets Gennemsnitskvalitet.

I det følgende skal der gives et Sammendrag af Resultaterne af Kontrollen med Leveringerne i Foraaret 1945.

Kontrollen har omfattet de i Tabel 4, Side 386, nævnte 34 Frøleverandører. Der er undersøgt 6293 Prøver, udtaget af 1924 Partier, som tilsammen udgør 10988698 kg, der er nærmere omtalt og specificeret Side 391.

Tabel 4, der omfatter alt Markfrø undtagen Frøblandinger, giver en Oversigt over, hvorledes de forskellige Firmaers Leveringer har svaret dels til Garantitallene, dels til Aarets Gennemsnitstal.

I Rubrik 1 er opført, hvor mange Prøver der er undersøgt for hvert Firma, og som det ses af denne Rubrik, er Firmaerne i Tabellen ordnede efter Antallet af undersøgte Prøver. Da Prøvernes Antal mere maa rette sig efter det Antal Partier, Firmaet udbyder, end efter de solgte Frømængder, kan Prøveantallet ikke tages som Maal for Firmaernes Omsætning.

Tallene i Rubrik 2 angiver, hvor mange pCt. af Leveringerne Firmaet har Erstatningspligt for, fordi enten Renhed eller Spireevne ikke inden for de gældende Latituder har svaret til Garantien.

Det vil ses, at 19 Firmaer er helt fri for Erstatningspligt for Mangler ved Renhed eller Spireevne, medens Erstatningspligten for 8 Firmaer omfatter mindre end 1 Procent af Leve-

Tabel 4. Oversigt over, hvorledes de undersøgte Prøver til de garanterede Tal og til Gennemsnitstallene for

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver	For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret, har Renheden eller Spireevnen for nedennævnte Antal kg ikke svaret til	
		Garantien	Aarets Gennemsnitstal
	1	2	3
Fællesforen. for Danmarks Brugsforeninger...	1678	0.19	7.9
Aktieselskabet Trifolium, København, Valby	320	0	5.4
A/S Det jydsk Frøavlskompani, Randers..	239	0.19	13.8
Frøcontoret, Kolding.....	222	0	5.8
Østergaards Frøavl, A/S, Stensballe, Horsens	213	0	2.3
Fr. Dreyer, Aarhus	204	0	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.....	184	6.50	7.7
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa....	174	0	11.6
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers	171	0	1.0
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	171	1.50	15.8
Aktieselskabet Trifolium, Randers.....	167	0.24	2.8
Langelands Frøavls-Komp., A/S, Rudkøbing..	149	0	1.7
M. Jørgensens Markfrøforretn., A/S, Grejsdalen	145	0.19	2.3
Syd-Stevens & Herfølge Frøhandel, Herfølge..	134	5.42	5.7
Sydfyns Frøavl, A/S, Svendborg.....	130	0	5.2
Ølandenes Frø-Kontor, A/S, Rudkøbing	130	0	1.2
Anton Nielsens Frøavl & Frøeksp., Alminde..	117	0	9.9
E. Danielsen & Larsen A/S, Nakskov og Valby	115	0	4.9
Nordjysk Frøkompani, Hjørring	107	0	0.1
Dansk Frøkompani, K/S, Kolding	95	0.97	9.3
Det sjællandske Frøavlskompani A/S, Kalundborg	94	2.75	15.1
Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg	92	0	3.9
Johs. Steffensen, Holstebro	87	0.50	1.3
I. C. Helm-Petersens Frøavl A/S, Aarhus ...	86	0	1.5
A/S Dansk Frøhandel af 1935, Valby	84	0	9.2
Lolland-Falsters Frøhandel, Nykøbing F.....	82	0	0.1
Oluf Thielst, Haderslev	78	0	3.9
Langelandsfrø, Aalborg A/S, Aalborg.....	77	0	5.0
Sydjydsk Frø- & Handelskompani, A/S, Vejen	76	3.81	23.2
A/S Holbæk Frøkompani, Holbæk.....	73	0.46	15.4
Dybro Jørgensen, Sindal	65	2.75	4.6
Markfrøkontoret v. A/S R. Th. Genefke, Hobro	61	0.23	0.7
A/S Sydsjællands Frø Kompani, Næstved ..	49	1.10	15.5
Skjern Markfrøkontor, Skjern	39	0	4.6
I alt i 1944—45...	5908	0.42	6.9
I alt forrige Aar (1943—44)...	4790	0.22	2.1

af de kontrollerede Forretningers Leveringer har svaret
1944—45 for Renhed, Spireevne og Ukrudtsindhold.

For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret, har der i de Leveringer, der		For hvert 100 kg Frø, Firmaet har leveret af de Arter, for hvilke der skal garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold,				
medfører Erstatningspligt (Rubrik 2)	erringere end Aarets Gennemsnit (Rubrik 3)	har nedennævnte Antal kg haft for højt Indhold af Ukrudt i Forhold til		har der i de Leveringer,		
manglet nedennævnte Antal kg rent spiredygtigt Frø i Forhold til		Garantien	Aarets Gennemsnitstal	der medfører Erstatningspligt (Rubrik 6)	hvis Ukrudtsindhold er højere end Aarets Gennemsnitstal (Rubrik 7)	
Garantien	Aarets Gennemsnitstal	Garantien	Aarets Gennemsnitstal	været nedennævnte Antal kg Ukrudt for meget i Forhold til	Garantien	Aarets Gennemsnitstal
4	5	6	7	8	9	
0.018	0.342	0.70	1.8	0.0021	0.0057	
0	0.184	0	4.4	0	0.0146	
0.015	0.693	1.10	6.8	0.0036	0.0278	
0	0.376	0.11	7.4	0.0007	0.0296	
0	0.141	0	0	0	0	
0	0	0	0	0	0	
1.543	1.874	0.82	1.7	0.0053	0.0103	
0	0.364	0	0.3	0	0.0009	
0	0.053	0	0.4	0	0.0017	
0.102	1.576	0	8.1	0	0.0239	
0.016	0.255	1.12	3.4	0.0035	0.0116	
0	0.113	0	0	0	0	
0.010	0.126	0	0.8	0	0.0030	
0.326	0.292	0.72	10.7	0.0029	0.0597	
0	0.447	0	0.4	0	0.0017	
0	0.071	1.02	1.0	0.0125	0.0132	
0	0.369	0.60	1.2	0.0020	0.0058	
0	0.127	0	6.5	0	0.0132	
0	0.013	0.94	1.7	0.0039	0.0068	
0.114	0.474	0	7.7	0	0.0190	
0.259	1.235	0.23	0.3	0.0052	0.0047	
0	0.242	0	8.1	0	0.0238	
0.012	0.055	0	1.0	0	0.0032	
0	0.078	0	10.5	0	0.0349	
0	0.335	0	1.0	0	0.0035	
0	0.006	0.12	0.1	0.0008	0.0010	
0	0.204	0	17.9	0	0.0520	
0	0.372	0	0	0	0	
0.235	1.764	0	6.0	0	0.0201	
0.053	0.862	0	13.7	0	0.0495	
0.154	0.585	5.30	15.2	0.0180	0.0562	
0.017	0.087	0	4.4	0	0.0175	
0.173	1.524	4.97	12.3	0.0189	0.0523	
0	0.298	0	0	0	0	
0.080	0.677	0.53	2.7	0.0018	0.0095	
0.016	0.108	0.19	1.5	0.0012	0.0073	

ringerne, men 7 Firmaer har Erstatningspligt for fra 1.10 til 6.5 pCt. af Leveringerne.

Da de kontrollerede Firmaer kan ansætte Garantitalle for det Frø, de udbyder, ganske som de vil, er Erstatningspligten imidlertid intet Maal for, hvilke Kvaliteter der er leveret. For at faa et Udtryk herfor maa man sætte de leverede Kvaliteter i Forhold til en fast Maalestok. Vi har i Henhold til Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol som saadan Maalestok benyttet Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Aaret og i Rubrik 3 anført, hvor mange pCt. af hvert Firmas Salg der ikke inden for de gældende Latituder har svaret til disse Gennemsnitstal.

De Oplysninger, Tallene i de to Rubrikker giver, supplerer hinanden. Har et Firma ifølge Rubrik 2 ingen Erstatningspligt, men Rubrik 3 viser, at en meget stor Del af Leveringerne ikke har svaret til Aarets Gennemsnit, fremgaar det heraf, at det fine Resultat i Rubrik 2 er opnaaet ved, at Garantitalle har været lave og ikke ved, at Leveringerne har været af særlig fin Kvalitet. Rubrikkerne 2 og 3 frembyder en Række Eksempler herpaa:

Af Tallene i Rubrik 2 fremgaar det ikke, hvor meget Renheden eller Spireevnen har været for lav. Ethvert kg, der har været Erstatningspligt for, har, hvad enten Partiet har manglet lidt eller meget i at svare til Garantien, haft samme Indflydelse paa Beregningen af de i Rubrik 2 anførte Tal. Har et Firma haft et stort Parti med en ganske lille Mangel i Forhold til Garantital eller Gennemsnitstal, vil dette bevirke, at Firmaet kommer til at staa ugunstigt i Rubrik 2 eller 3, hvorimod et lille Parti kun faar ringe Indflydelse paa Tallene i disse Rubrikker, selv om det har udvist meget store Mangler.

Et bedre Maal for Manglerne med Hensyn til Renhed og Spireevne har man i den Vægtmængde af rent spiredygtigt Frø, som er leveret for lidt i de erstatningspligtige Leveringer. Denne Størrelse er beregnet for hvert Firma og i Rubrik 4 angivet i pCt. af den leverede Frømængde. Paa tilsvarende Maade har man i Rubrik 5 angivet, hvor meget rent spiredygtigt Frø der, maalt med Aarets Gennemsnitstal har været for lidt i de Leveringer, der ikke har svaret til disse Gennemsnitstal. Tallene i Rubrikkerne 4 og 5 supplerer altsaa paa lignende Maade hinanden som omtalt for Rubrikkerne 2 og 3.

Rubrikkerne 6, 7, 8 og 9 angaar Ukrudtsindhold i Leveringerne. Da der ikke under den selvvirkende Kontrol skal

garanteres med Hensyn til Ukrudtsindhold i Frø af Bedø, Kaalroe, Turnips, Ært, Hestebønne, Lupin, Majs og Solsikke, er disse Arter ikke medregnet i Rubrikkerne 6—9, der altsaa omfatter Græs-, Kløver- og Gulerødsfrø samt Frø af andre Markfrøarter, for saa vidt de ikke er undtaget i Henhold til det lige anførte.

I Rubrik 6 er angivet, hvor mange pCt. af den leverede Frømængde der er blevet Erstatningspligt for paa Grund af for højt Ukrudtsindhold i Forhold til Garantien, og i Rubrik 7 er meddelt, hvor mange pCt. af Leveringerne der havde for højt Ukrudtsindhold i Forhold til Aarets Gennemsnit. Tallene i disse to Rubrikker bør altsaa sammenholdes paa lignende Maade som omtalt for Rubrik 2 og 3.

Rubrik 6 viser, at 21 af de 34 kontrollerede Firmaer fuldt ud har overholdt deres Garantier med Hensyn til Ukrudtsindholdet, og kun 2 Firmaer har leveret nævneværdige Mængder af Frø, hvis Ukrudtsindhold har oversteget Garantien. Af Rubrik 7 ses det imidlertid, at mange Firmaer har leveret ret store Frømængder, hvis Ukrudtsindhold med mere end Latituden overstiger Aarets Gennemsnit. Et Firma, som fuldt ud har opfyldt Garantierne, og altsaa staar med 0 i Rubrik 6, har dog, som Rubrik 7 viser, leveret 17.9 pCt. af det solgte Frø med et Ukrudtsindhold, der med mere end Latituden overstiger Aarets Gennemsnit. Et andet Firma, der ligeledes fuldt ud har opfyldt sine Garantier, har leveret 13.7 pCt. af Frøet med for højt Ukrudtsindhold i Forhold til Aarets Gennemsnit. For 5 Firmaer har samtlige Leveringer svaret ikke blot til Firmaets Garanti, men ogsaa til Aarets Gennemsnit med Hensyn til Ukrudtsindhold, saa disse Firmaer staar med 0 baade i Rubrik 6 og 7.

Endelig har man udregnet og i Rubrik 8 angivet, hvor mange kg Ukrudtsfrø der pr. 100 kg leveret Frø fandtes mere end garanteret i de Leveringer, for hvilke der er Erstatningspligt for Ukrudt, og i Rubrik 9 er paa tilsvarende Maade angivet, hvor meget Ukrudtsfrø der i de Leveringer, som ikke svarede til Gennemsnittet for Aaret, er for meget i Forhold til dette Gennemsnit.

I Tabellens næstnederste Linie har man for alle de Forhold, der omtales i Tabellen, anført de paagældende Værdier under eet for alle Firmaer, og i den nederste Linie er de tilsvarende Tal for 1943—44 anført.

Ialt er der af de Frøarter, Tabel 4 omfatter, kontrolleret 10 496 390 kg, hvoraf 43 865 kg medfører Erstatningspligt for

Mangler ved Renhed eller Spireevne. De Frøarter, der kontrolleres for Ukrudtsindhold, udgør ialt 6 570 780 kg, hvoraf 34 718 kg medfører Erstatningspligt for Ukrudtsindhold.

27 Firmaer har solgt i alt 69 Partier Rødkløver, for hvilke der var garanteret »skræppefri«. Ved denne Garanti er Latituden 50 Skræppefrø pr. kg, og som det fremgaar af nedenstaaende Opstilling har 9 Partier medført Erstatningspligt, fordi Indholdet af Skræppefrø oversteg Latituden.

Af hver Prøve undersøges 100 g for Indhold af Skræppefrø, og viser Undersøgelsen for højt Indhold, undersøges yderligere 100 g.

	Antal Partier undersøgt for Skræppe	Antal erstat- ningspligtige Partier
Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger	24	0
Aktieselskabet Trifolium, Kbhvn., Valby	2	0
A/S Det jydsk Frøavlskom., Randers	2	1
Østergaards Frøavl A/S, Stensballe, Horsens	2	0
Fr. Dreyer, Aarhus	3	1
A/S Morse Frøkontor, Nykøbing J.	1	0
A/S Sønderjydsk Frøforsyning, Aabenraa	2	0
Jydsk Markfrøkontor A/S, Randers	1	1
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	1	0
Aktieselskabet Trifolium, Randers	2	0
Langelands Frøavls-Komp. A/S, Rudkøbing	1	0
M. Jørgensens Markfrøforretning A/S, Grejsdalen	1	0
Syd-Stevns & Herfølge Frøhandel, Herfølge	3	0
Sydfyns Frøavl A/S, Svendborg	2	0
Ølandenes Frøkontor A/S, Rudkøbing	1	0
Anton Nielsens Frøavl & Fræksp., Alminde	2	0
E. Danielsen & Larsen A/S, Nakskov og Valby	2	1
Det sjæll. Frøavlskom. A/S, Kalundborg	2	1
Alsisk Frøavl A/S, Sønderborg	2	1
I. C. Helm-Petersens Frøavl, A/S, Aarhus	1	0
A/S Dansk Frøhandel af 1935. Valby	2	0
Lolland-Falsters Frøhandel, Nykøbing F.	1	1
Langelandsfrø Aalborg A/S, Aalborg	1	0
Sydjydsk Frø- & Handelskomp. A/S, Vejen	2	1
Dybro Jørgensen, Sindal	2	1
Markfrøkontoret v. A/S R. Th. Genefke, Hobro	2	0
A/S Sydsjællands Frø Komp., Næstved	2	0
I alt	69	9

16 af de Firmaer, hvis Salg har været underkastet den selv-virkende Kontrol, har solgt større eller mindre Mængder af Blandinger af Græs- og Kløverfrø — i alt 492 308 kg.

Ved Salg af Frøblandinger skal det opgives, hvor mange Procent de indeholder af hver enkelt Frøart. Spireevnen samt Avlsland, Sort og Stamme skal opgives for hver Art, der indgaar i Blandingen. Endvidere opgives den samlede Renheds- og Ukrudtsprocent for Blandingen.

Blandingsforholdet kontrolleres ved almindelig Renhedsundersøgelse af de foreliggende Prøver. For Spiringens Vedkommende undersøges for hver Prøve kun enkelte af de Arter, som findes deri, væsentlig fordi en gennemført Spiringsanalyse af alle de Arter, der findes i en saadan Prøve, vilde medføre et uforholdsmæssigt stort og derfor ogsaa meget bekosteligt Arbejde. Skønt Statsfrøkontrollen vælger forskellige Arter til Spiringsundersøgelse, hvor der foreligger flere Prøver af samme Parti, eller hvor der foreligger flere Prøver af Frøblandinger fra samme Leverandør, er den Mulighed ikke udelukket, at Spireevnen af en eller anden Art, som indgaar i Blandingerne i smaa Mængder, ikke bliver kontrolleret. Kontrollen er altsaa ikke fuldt saa effektiv for Frøblandinger som for Frø, der sælges i ublandet Tilstand.

I Tabel 5 er anført forskellige Forhold vedrørende Kontrollen med Frøblandinger for hvert Firma, der har deltaget i dette Salg.

Der er i 1944—45 under den selv-virkende Kontrol undersøgt 385 Prøver af 104 Frøblandinger. For 3 af disse Partier er der Erstatningspligt.

De Firmaer, som er under den selv-virkende Kontrol, har i Foraaret 1945 tilsammen solgt nedennævnte Mængder. Til Sammenligning er anført Salget under den selv-virkende Kontrol i de 3 foregaaende Aar.

	1945	1944	1943	1942
Kløverfrø.....	3 274 598 kg	2 797 076 kg	2 176 462 kg	2 193 792 kg
Græsfrø.....	3 107 419 »	2 752 618 »	2 728 171 »	2 641 827 »
Frøblandinger ...	492 308 »	394 102 »	347 530 »	310 680 »
Roefrø.....	2 769 547 »	2 396 729 »	1 859 154 »	2 325 075 »
Andet Markfrø ..	1 344 826 »	1 097 373 »	937 179 »	759 881 »
I alt...	10 988 698 kg	9 437 898 kg	8 048 496 kg	8 231 255 kg

Tabel 5. Undersøgelser af Frøblandinger. 1944—45.

De kontrollerede Forretninger	Antal undersøgte Prøver	Antal Partier under Kontrol	Mængden af solgte Frøbland. i pCt. af Firmaets Salg af Kløver- og Græsfrø.	Antal Partier, for hvilke der er Erstatningspligt	Erstatningspligtig Mængde Frøbl. i pCt. af Firmaets Salg af Kløver- og Græsfrø.
Jydsk Markfrøkontor, A/S, Randers.....	118	16	63.7	0	0
M. Jørgensens Markfrøforr., A/S, Grejsd., Vejle	58	8	43.7	0	0
Aktieselskabet Trifolium, København, Valby	36	12	2.6	0	0
A/S Morsø Frøkontor, Nykøbing J.	32	7	27.1	1	1.6
A/S Skive Markfrøkontor, Skive	22	5	18.6	0	0
Frøcontoret, Kolding	21	6	6.6	0	0
Østergaards Frøavl, A/S, Stensballe, Horsens	19	3	18.4	0	0
Nordjysk Frøkompagni, Hjørring	14	6	16.0	0	0
I. C. Helm-Petersens Frøavl A/S, Aarhus..	13	8	43.4	1	2.3
A/S Dansk Frøhandel af 1935, Valby	12	6	1.6	0	0
Aktieselskabet Trifolium, Randers	12	7	12.0	0	0
A/S Det jydsk Frøavlskompagni, Randers.	10	7	6.0	1	1.0
Anton Niensens Frøavl & Frøeksp., Alminde	9	3	7.4	0	0
Markfrøkontoret v. A/S R. Th. Genefke, Hobro.	5	7	20.4	0	0
Det sjæll. Frøavlskompagni A/S, Kalundborg	3	1	2.4	0	0
Syd-Stevus & Herfølge Frøhandel, Herfølge	1	2	0.2	0	0
I alt ...	385	104		3	

Der er i 1945 solgt 1 550 800 kg Frø mere under den selv-virkende Kontrol end i 1944, hvilket især skyldes, at Kontrol-len i 1945 omfatter 34 Firmaer mod 25 i 1944 og de nærmest foregaaende Aar.

Ifølge den Tælling af Markfrøsalget, som Ministeriet for Landbrug og Fiskeri paa Forslag af Udvalget vedrørende Ind- og Udførsel af Frø har ladet foretage, er det samlede Salg til Forbrug her i Landet i 1945 4 830 000 kg Kløverfrø og 4 883 000 kg Græsfrø, i alt 9 713 000 kg. Salget af Kløver- og Græsfrø under den selv-virkende Kontrol har herefter i 1945 udgjort 71 pCt. af det samlede Salg af disse Frøarter mod 63 pCt. i 1944.

Af Roefrø var det samlede Salg i 1945 i Henhold til nævnte Optælling 3 745 000 kg, og Salget heraf under den selv-virkende Kontrol har saaledes i 1945 udgjort 74 pCt. mod 65 pCt. i 1944.

Da den omtalte Optælling af det samlede Forbrug ikke omfatter alle Grønfoderplanter, kan det ikke beregnes, hvor

Tabel 6.

Oversigt over, hvorledes Salget af Kløver- og Græsfrø under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1945 har fordelt sig med Hensyn til Arter, Avlsland og Stammer.

Art, Avlsland og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det saml. Salg af Klø- ver- og Græsfrø	Art, Avlsland og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det saml. Salg af Klø- ver- og Græsfrø
Tidlig Rødkløver:		4.1	Alsikekløver:		0.8
Stammer med Romertal II.	16.9		Danmark	100.0	
do. do. Romertal I.	23.3		Humle-Sneglebælg:		12.8
Hjelm og Lofa	48.1		Danmark	100.0	
Blandinger af danske St. . .	4.6		Lucerne:		4.1
Udenlandsk	7.1		Udenlandsk (europæisk) . . .	95.4	
Halvsild. Rødkløver:		20.8	Danmark	4.6	
Stammer med Romertal II.	58.1		Gul Rundbælg:		0.1
do. do. Romertal I.	40.6		Danmark	100.0	
Øtofte	1.3		Alm. Kællingetand:		0.7
Hvidkløver:		7.9	Udenlandsk	46.3	
Morsø Øtofte, Morsø Bjørndr.,	85.5		Danmark	53.7	
Morsø Hunderup og Morsø	0.5		I alt Bælgplantefrø...		51.3
Strynø	0.5				
Anden dansk Avl.	1.4				
Vild engelsk	12.6				
Timothe:		5.7	Stivbladet Svingel:		
Stammer med Romertal I.	73.7		Danmark	62.1	
Trifolium 12	0.7		Tyskland	37.9	
Anden dansk Avl	25.6		Ager-Hejre:		1.0
Alm. Rajgræs:		23.0	Øtofte	51.1	
Pajbjerg I, tidlig	29.5		Svaløf	12.8	
Øtofte, do.	5.7		Anden dansk Avl	36.1	
Andre tidlige Stammer . . .	3.0		Hundegræs:		5.2
Øtofte I, sildig	37.3		Stammer med Romertal I.	60.1	
E. F. 79, do.	6.3		Olsg. II og Olsgaard	25.9	
Hunsballe I, sildig	18.2		Roskilde	8.5	
Ital. Rajgræs:		6.1	Anden dansk Avl	5.5	
E. F. 486	34.4		Eng-Rævehale:		—
Roskilde	49.0		Danmark	100.0	
Hinderupgaard	0.9		Alm. Rapgræs:		0.6
Tystofte 152	15.7		Danmark	100.0	
Eng-Svingel:		6.6	Eng-Rapgræs:		0.2
Stammer med Romertal I.	66.2		Danmark	100.0	
Lyngby	31.8		Stortoppet Rapgræs:		—
Pajbjerg	2.0		Danmark	100.0	
Rød Svingel:		0.3	I alt Græsfrø...		48.7
Danmark	100.0				

Tabel 7.

Oversigt over, hvorledes Salget af Roefrø under den selvvirkende Kontrol i Foraaret 1945 har fordelt sig med Hensyn til Arter, Sorter og Stammer.

Art, Sort og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det samlede Salg af Roefrø	Art, Sort og Stamme	Procentisk For- deling inden for Arten	Procent af det samlede Salg af Roefrø
Foderbeder:		72.8	Turnips:		1.6
Barres Øtofte IX	19.3		Yellow Tank., Hinderupg. IX	4.0	
» Tystofte, Øtofte IX...	2.4		» » Roskilde IX..	29.1	
» Tystofte VIII.....	0.8		» » Pajbjerg IX ..	22.7	
» Strynø IX	12.9		» » Trifolium VII.	0.6	
» Ferritslev IX	—		» » Hinderupg. VII	2.5	
Anden Barres	0.1		Fynsk Bortf., Hundslev VII	5.5	
Fodersukkerroe, Bjergby VIII	0.1		» » Roskilde VII.	16.6	
» Pajbjerg Korsroe IX ..	19.1		» » Dæhnfeldt...	2.5	
» » Alfa	—		Andre gulkødede Turnips..	0.3	
» » Rex IX	20.7		Høst-Turnips, Roskilde VII.	2.5	
» Gul Øtofte IX.....	10.1		Østersundom, Amagerg. V.	1.7	
» Hvid » IX.....	4.8		Grey stone, Amagergaard V	2.0	
Anden Fodersukkerroe	0.4		Maj-Turnips, Roskilde B ..	2.8	
Sukkerroe, Øtofte	4.0		Andre hvidkødede Turnips.	7.2	
» Pajbjerg IX	0.5				
» Hunsballe IX.....	3.8		Kaalroe:		24.7
» Hunsballe.....	0.9		Bangholm Øtofte IX	2.6	
» E F 472	0.1		» Hunsballe IX.....	0.7	
			» Hunsballe VIII	6.4	
Gulerod:		0.9	» Wibolt IX	2.4	
Stammer med Romertal VII.	74.7		» Wibolt VIII	6.6	
Andre Gulerødder	25.3		» Hinderupgaard IX....	0.8	
			» Wilby Øtofte IX	18.2	
			Anden Bangholm	0.5	
			Wilhelmsb. Hunsballe VIII.	33.0	
			» Øtofte IX & D.....	28.4	
			» Dæno IX	0.1	
			» Trifolium IX	0.3	

stor en Del af Salget af disse Arter der kontrolleres under den selvvirkende Kontrol.

Ved Studium af Tabellerne 4 og 5 bør man erindre, at Frøets Værdi som Sædevarer ikke alene er bestemt af de Egen-skaber, der er omhandlede i Tabellerne, men tillige i høj Grad af dets Herkomst (Avlsland, Sort og Stamme). For nogle Frø-arters Vedkommende er dette Forhold af saa afgørende Betydning, at Frø fra det bedste Avlssted eller af den bedste Stamme

absolut bør foretrækkes, selv om det i Renhed eller Spireevne ikke helt kan staa Maal med, hvad der udbydes fra mindre heldige Avlssteder eller af 2. Klasses Stammer.

I Erkendelse af dette Spørgsmaals Vigtighed er det i Overenskomsten om den selvvirkende Kontrol fastsat, at Firmaerne paa Bestillingssedler m. v. skal opgive Avlsland, Sort og Stamme for alle Partier.

Nogen Kontrol vedrørende disse Forhold foretages ikke, men paa Grundlag af de fra Firmaerne modtagne Oplysninger har man udarbejdet Oversigterne, der findes i Tabellerne 6 og 7.

I Tabel 6 er for Frø af Græsmarksplanterne dels angivet, hvor mange pCt. hver Art udgør af det samlede Salg af Kløver- og Græsfør, dels, hvorledes Frø fra forskellige Avlslande eller i visse Tilfælde af forskellige Stammer er repræsenteret inden for Arten. En vandret Streg i Rubrikkerne betyder, at det paa-gældende Tal er mindre end 0.05.

Hvor flere Avlssteder er opført paa samme Linie, betyder det, at nogle Partier er opgivet at være fra det ene, andre fra det andet Avlssted. Paa tilsvarende Maade skal det læses, hvor flere Stammer er opført sammen.

I Tabel 7 er givet en Oversigt over, hvorledes Forbruget af Roefrø under den selvvirkende Kontrol i 1945 har fordelt sig, dels efter Arterne, dels inden for Arterne efter Sorter og Stammer.

Med Hensyn til Fordelingen af Stammerne inden for den enkelte Art maa det antages, at Stammer, der ejes af Firmaer, der er under den selvvirkende Kontrol, er stærkere repræsenteret i det kontrollerede Salg end i Landets samlede Forbrug, og at det forholder sig omvendt med Stammer, hvis Ejere ikke er under den selvvirkende Kontrol.

Til Belysning af den Forskydning henimod Brug af mere tørstofrige Bederoer, som har fundet Sted i en Aarrække, anføres nedenfor den procentiske Fordeling af Salget af Bederoer under den selvvirkende Kontrol i Aarene 1939—45.

	1939	1940	1941	1942	1943	1944	1945
Runkelroer	58 pCt.	46 pCt.	39 pCt.	40 pCt.	40 pCt.	36 pCt.	36 pCt.
Fodersukkerroer	31 »	42 »	48 »	48 »	50 »	54 »	55 »
Sukkerroer	11 »	12 »	13 »	12 »	10 »	10 »	9 »

Som allerede nævnt er Meddelelserne i Tabel 6 og 7 byggede paa Firmaernes Opgivelser om de nævnte Forhold, idet den selvvirkende Kontrol ikke omfatter Kontrol af Frøets Sorts- og Stammeægtighed.

Ud fra den Opfattelse, at den selvvirkende Kontrol ikke fuldt ud løser sin Opgave over for Frøforbrugerne, naar et saa vigtigt Forhold som Frøets Ægthed ikke kontrolleres, er der aabnet Adgang for Firmaerne til at faa kontrolleret ogsaa Ægtheden af det Roefrø og Kløverfrø, de sælger under den selvvirkende Kontrol.

De Regler, hvorefter Frøkontrollen paatager sig at foretage denne Kontrol, er anført i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1929—30 (Tidsskrift for Planteavl, 36. Bind, Side 775), og i Forbindelse dermed er der gjort Rede for det hidtidige Forløb af denne Side af Kontrolvirksomheden.

Endnu har ingen Firmaer ønsket at underkaste deres Salg denne Ægthedskontrol.

Under den selvvirkende Kontrol er for Aaret 1946 foruden de i Tabel 4 nævnte Firmaer optaget: Maribo Frøkontor, Maribo, Odder Frøkontor A/S, Odder, Sukkerfabriken Nykøbing, Lmt., Nykøbing F., Djurslands Frøavls-Kompagni A/S, Grenaa, og N. C. Kraglund, Hjørring.

VII. Undersøgelser vedrørende Sorts- og Stammeægthed samt Sygdomsangreb.

1. Adskillelse af Varieteter og Sorter i Laboratoriet.

a. Sortsrenhedsundersøgelse af Byg.

Undersøgelserne i Laboratoriet for Sortsrenhed af Byg har i Aaret 1944—45 omfattet 778 Prøver, hvoraf 67 er undersøgt til Garantibrug og 711 til Vejledning. Af det nævnte Antal Prøver er 758 indsendt af Korn- og Saasædhandlere, 15 af Landmænd og Landbrugsorganisationer, 1 af et Bryggeri, og 4 er undersøgt for Statsfrøkontrollens egen Regning.

De 778 Prøver fordeler sig efter det ved Indsendelsen opgivne Sortsnavn saaledes:

Opgivet Sortsnavn	Antal Prøver	pCt. af det samlede Antal Prøver	Opgivet Sortsnavn	Antal Prøver	pCt. af det samlede Antal Prøver
Maja-Byg	333	42.8	Archer-Byg	26	3.3
Kenia-Byg	225	28.9	Balder-Byg	2	0.3
Freja-Byg	94	12.1	Plumage Archer-Byg	1	0.1
Abed Archer-Byg . . .	44	5.7	Uden Sortsbetegnelse	14	1.8
Engelsk Archer-Byg	39	5.0			

Sammenlignes den procentiske Fordeling af Sorterne med Fordelingen Aaret forud, vil det fremgaa, at der for Kenia-Byg har været en mindre og for Freja-Byg en betydelig Fremgang,

hvorimod de øvrige Sorter er gaaet mere eller mindre tilbage. De Prøver, der er benævnt Archer-Byg, bestaar antagelig overvejende af Abed Archer og Engelsk Archer, men da de forskellige Archer-Sorter ikke kan adskilles i Laboratoriet paa Grundlag af Kærnerne, kan nogle af Prøverne ogsaa være af anden Sort inden for denne Gruppe.

Den langt overvejende Del af Prøverne, der i Laboratoriet er undersøgt for Sortsrenhed, stammer fra Bygpartier, der har været underkastet den af Statsfrøkontollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

I Tabel 8 findes en Opgørelse over Sortsrenheden af 770 Prøver. De øvrige 8 undersøgte Prøver er ikke anvendelige i denne Opgørelse.

Tabel 8. Fordelingen af undersøgte Bygprøver 1944—45 efter Indhold af fremmed Sort.

pCt. fremmed Sort	Maja	Kenia	Freja	Abed Archer	Engelsk Archer	Archer	Balder	Plumage Archer	I alt.	
									Antal	pCt.
0.....	309	202	92	38	37	17	2	0	697	90.5
0.1— 1.0.....	18	13	0	5	2	6	0	0	44	5.7
1.5— 5.0.....	3	1	0	0	0	2	0	1	7	0.9
5.5— 8.0.....	1	2	0	0	0	0	0	0	3	0.4
8.5—14.5.....	0	1	1	0	0	0	0	0	2	0.3
15.0—50.0.....	4	7	0	0	0	4	0	0	15	1.9
over 50.0 ell. inds. forkert Sortsbetegnelse.....	0	0	1	1	0	0	0	0	2	0.3
I alt.....	335	226	94	44	39	29	2	1	770	100.0

De Prøver, der er indsendt uden Angivelse af Sortsnavn, er medregnet under den Sort, som ved Undersøgelsen viste sig at være stærkest repræsenteret i Prøven.

Gruppen Archer-Byg indeholder ligesom sidste Aar forholdsvis mange Prøver med stort Indhold af fremmed Sort. For Maja- og Kenia-Byg gælder, at Sortsrenheden antagelig er lidt mindre, end Tabellen giver Udtryk for, da disse to Sorter vanskeligt lader sig adskille fuldstændigt, hvorfor en mindre Indblanding af den ene i den anden ikke altid kan fratages.

Følgende Oversigt viser, hvorledes Sortsrenheden har været i 1944—45 sammenlignet med de 9 foregaaende Aar.

Tallene i Oversigten angiver Procenten af Prøver, der falder i de anførte Sortsrenhedsklasser. Sortsrenheden er tiltaget væsentligt i de senere Aar, hvilket skyldes, dels at Antallet af

pCt. Kærner af fremmed Sort	1935	1936	1937	1938	1939	1940	1941	1942	1943	1944
0	32	31	33	36	59	73	77	80	86	90
0.1—1.0	12	22	26	30	21	14	11	10	7	6
1.5—5.0	15	15	13	14	8	5	6	3	2	1
5.5—8.0	8	4	5	3	3	1	2	1	1	—
over 8.0	33	28	23	17	9	7	4	6	4	3

— betyder, at Tallet ligger under 0,5 pCt.

Prøver af Maja- og Kenia-Byg, der gennemsnitlig har en høj Sortsrenhed, er steget forholdsvis stærkt, dels at Antallet af Prøver, der stammer fra Bygpartier under Sædekornskontrol- len, hvis Sortsrenhed ligeledes gennemgaaende er høj, ogsaa er steget meget stærkt.

Som Oversigten viser, er der i 1944—45 kun fundet Kærner af fremmed Sort i 10 pCt. af Prøverne, medens der for 8—10 Aar siden var Kærner af fremmed Sort i 65—70 pCt. af disse. I Overensstemmelse hermed ses det, at den Del af Prøverne, der havde over 8.0 pCt. fremmed Sort — i Løbet af den i Over- sigten anførte Periode — er faldet fra ca. 30 pCt. til 3 pCt.

b. Adskillelse af Hvid og Gul Havre.

I Beretningsaaret er 796 Havreprøver undersøgt for Indhold af Kærner af anden Farve. 768 Prøver er opgivet at være Hvid Havre, medens 28 ifølge det opgivne Sortsnavn er Gul Havre. 22 Prøver er indsendt specielt for denne Undersøgelse eller i Forbindelse med andre Laboratorieundersøgelser, medens 774 er Prøver indsendt til Undersøgelse i Kontrolmarkerne, og oven- nævnte Laboratoriebestemmelser er et Led i Sortsbestemmelsen.

I Tabel 9 er 796 Prøver grupperet efter Indholdet af Kærner med afvigende Farve.

Tabel 9. Oversigt over Havreprøvernes Indhold af Kærner med afvigende Farve.

pro Mille Kærner med afvigende Farve	Antal Prøver		Antal i alt	
	Hvide Sorter	Gule Sorter	Prøver	pCt.
0	67	0	67	8.4
0.1—1.0	666	18	684	85.9
1.1—5.0	13	8	21	2.7
5.1—10.0	11	2	13	1.6
10.1—50.0	8	0	8	1.0
over 50.0	3	0	3	0.4
I alt.....	768	28	796	100.0

8.4 pCt. af Prøverne har været helt fri for Kærner af anden Farve. Langt den største Del af Prøverne, nemlig 85.9 pCt., indeholder fra 0.1—1.0 pro Mille og Størstedelen af disse kun ganske enkelte Kærner pr. kg.

Af Tabellen fremgaar endvidere, at Prøver af de gule Havresorter er stærkere forurenede med fremmede Kærner end Prøver af de hvide Sorter. Dette Forhold skyldes antagelig i det væsentlige to Aarsager. For det første dyrkes Hvid Havre i langt større Udstrækning end Gul Havre. Paa Gaarde, Kornlagre, eller andre Steder, hvor der arbejdes med Korn, vil et Parti Gul Havre derfor meget ofte være udsat for at komme i Berøring med Hvid Havre, medens Partier af denne Varietet under Behandlingen fra Høst til Udsaaning i mange Tilfælde ikke kommer i Berøring med Gul Havre. For det andet viser adskillige Undersøgelser, at der i Gul Havre forekommer flere Udspaltninger af anden Kærnefarve end i Hvid Havre.

2. Undersøgelser i Kontrolmarkerne.

Arbejdet i Kontrolmarkerne vedrørende Ægthedsundersøgelser samt Undersøgelser for Sygdomsangreb er igen vokset meget betydeligt, hvilket især skyldes den stadig stigende Interesse for Statsfrøkontrollens Kontrol med Sædekorn.

I Aaret 1945 har Kontrol dyrkningen omfattet 3650 Prøver, der har været udsaaet i 14 123 Parceller paa et samlet Areal af 26.6 ha.

a. Korn og Bælgsæd.

Kontrolmarkerne med Korn, Ært og Lupin har i 1945 været beliggende paa Albertslund pr. Taastrup, Ishøjgaard pr. Taastrup og Mørkhøjgaard pr. Herlev. Udsaanningen af Vintersædsprøverne foregik hovedsagelig i Dagene fra den 29. September til den 7. Oktober 1944. En Del Prøver kom dog Statsfrøkontrollen saa sent i Hænde, at Udsaanningen først kunde ske noget senere, saaledes at denne først var helt afsluttet den 21. Oktober. Udsaaning paa saa sent et Tidspunkt med de smaa Haandsaamaskiner, det er nødvendigt at anvende til dette Arbejde, er imidlertid ofte paa Grund af vaad og ubekvem Jord yderst vanskelig og giver jævnlig Anledning til, at Parcellerne ikke faar den ensartede Udvikling, der er af saa stor Værdi for de paafølgende Undersøgelser.

Springen af Vintersæden var tilfredsstillende, og som Følge af den milde Vinter var Overvintringen ligeledes god. Plantebe-

standen viste sig da ogsaa paa Undersøgelsestidspunktet i det store og hele at være velegnet til Formaalet.

Saaningen af Vaarsædsprøverne paabegyndtes den 21. Marts og strakte sig, paa Grund af det store Antal Prøver, der modtoges til Udsaaning, over et langt Tidsrum, nemlig indtil 19. April. Den Forskel i Saatid, der tilsigtes mellem de to Parceler, der af hver Prøve saas i hver Mark, blev saaledes fuldtud opfyldt. Spiringsforholdene var gode og de senere Vækstbetingelser tilfredsstillende, saa Udviklingen af Vaarsædsparcellerne blev gunstig for Undersøgelserne. Skridningen af den først saae- de Byg foregik omkring Midten af Juni Maaned i Modsætning til Aaret forud, da Skridningen for Byg, saaet omtrent paa samme Dato, faldt omkring 1. Juli.

Af Korn, Ært og Lupin har 2660 Prøver været udsaaet til Undersøgelse, hvilket i Sammenligning med de 1872 Prøver, der var udsaaet i 1944, er en Stigning paa over 40 pCt. Af de 2660 Prøver er 44 undersøgt i Forbindelse med Sortsbestemmelsen i Laboratoriet, og 66 er Maale- og Studieprøver; disse 110 Prøver er undersøgt for Statsfrøkontrollens Regning. De indsendte Prøver udgør herefter 2550, og kun disse er taget med i de følgende Opstillinger. Af de 2550 Prøver var 2542 indsendt af Sædekornshandlere, og kun 8 var indsendt direkte fra Landmænd eller fra Landbrugsorganisationer. 2513 Prøver er indsendt til Sortsrenheds- og Sygdomsundersøgelse til Garantibrug, 8 til Sortsrenhedsundersøgelse til Garantibrug og 29 til vejledende Sortsrenhedsundersøgelse. 1244 Prøver stammer fra den af Statsfrøkontrollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

Prøverne fordeler sig efter Arter og Varieteter saaledes:

Vinterrug	247 Prøver	Byg	1218 Prøver
Vaarrug	7 do.	Havre	774 do.
Vinterhvede	280 do.	Ært	7 do.
Vaarhvede	16 do.	Lupin	1 do.

I Tabel 10 er opført Resultaterne af Sygdomsundersøgelserne for 2493 Prøver, idet 20 Prøver er udgaaet for denne Undersøgelse.

Stængelbrand er ikke fundet i Rugprøverne. Blandt Hvedeprøverne har der af begge Brandformer kun været faa Angreb, og disse har i de allerfleste Tilfælde været ret svage. Som Tabellen viser, har 2 Prøver dog haft Angreb paa over 10 pro Mille Stinkbrand; den ene af disse Prøver havde endda 162.2 pro Mille. Stribesygeangrebet i Byg har været ret begrænset; ca. 80

pCt. af Prøverne var helt fri herfor, og i langt den største Del af Prøverne, hvor Stribesyge er fundet, har Angrebet været svagt, dog har enkelte Prøver, som det fremgaar af Tabellen, haft ret stærke Angreb.

Tabel 10. Oversigt over Angreb af Brand og Stribesyge i Kontrolmarkerne i 1945.

Kornart og Sygdomsangreb	pro Mille				
	0	0.1-1.0	1.1-10.0	10.1 og derover	Stærke Angreb
Vinterrug, Antal Prøver med Stængelbr. .	247	0	0	0	0
Vaarrug, » » » » »	7	0	0	0	0
Vinterhvede, » » » Støvbrand .	248	15	0	0	1.0
do. » » » Stinkbrand .	234	26	1	2	162.2
Vaarhvede, » » » Støvbrand .	16	0	0	0	0
do. » » » Stinkbrand .	16	0	0	0	0
Byg, » » » Stribesyge .	963	206	32	2	31.3
do. » » » Nøgen Brand .	106	367	613	117	58.4
Havre, » » » » » » »	748	9	0	0	0.1

Som det var Tilfældet i 1943 og -44, var Angrebet af Nøgen Bygbrand igen i Aar meget udbredt. Langt over Halvdelen af Prøverne havde over 1 pro Mille Nøgen Brand, og Angreb paa over 10 pro Mille var meget hyppige.

I Havre er der blot i enkelte Prøver konstateret Angreb af Brand.

Tabel 11 viser Angrebet af Nøgen Brand i Byg i forskellige Aar.

Tabel 11. Angreb af Nøgen Brand i Byg i forskellige Aar.

	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pro Mille									Antal Prøver i alt
	0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	3.1-4.0	4.1-5.0	5.1-10.0	10.1-20.0	20.1 og derover	
1935-40.	18	53	12	6	2	2	5	2	0	412
1941.....	18	40	19	10	6	2	5	0	0	148
1942.....	17	52	16	6	4	2	2	1	---	332
1943.....	6	23	14	11	10	6	20	8	2	438
1944.....	8	28	16	7	6	6	17	10	2	741
1945.....	9	30	17	9	7	4	14	5	5	1203
I alt...	11	34	16	8	6	4	13	6	2	3274

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

Det fremgaar af Tabellen, at Angrebet af Nøgen Brand i Byg ogsaa i 1945 har haft et meget betydeligt Omfang.

Ved at sammenligne Brandangrebet i Udsædspartier og Avlspartier efter disse, hvilket er muligt for Partier under Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol, kan det vises, at Brandangrebets Størrelse i et Udsædsparti paavirker Størrelsen af Angrebet i Avlen, saaledes at højt Brandangreb i Udsæden gennemgaaende giver højt Angreb i Avlen. Det store Angreb i 1945 kan saaledes for en Del skyldes Udsædspartierne, idet disse i Betragtning af det gennemsnitlig høje Angreb i 1944 maa antages gennemgaaende at have haft et højere Brandindhold og derfor har frigjort flere Brandsporer end i Aar med mindre Angreb af Nøgen Brand. Dog maa det erindres, at det ikke alene er Mængden af de tilstedeværende Brandsporer, der er afgørende for Infektionens Størrelse, men maaske i højere Grad de Betingelser for Smitte, som Vejr- og Jordbundsforhold frembyder i Byggens Blomstringstid. Endvidere spiller aabenbart Temperatur- og Jordbundsforhold under Byggens Spiring og Vækst det følgende Foraar en betydelig Rolle for Svampens Udvikling og Tilsynekomst ved Skridningen. Disse Forhold er dog endnu ikke fuldt klarlagt.

I Tabel 12 er 3180 Bygprøver, der er undersøgt i de sidste 11 Aar, fordelt, saa Brandangrebets Størrelse i de forskellige Sorter fremgaar.

Tabel 12. Angreb af Nøgen Brand i forskellige Bygsorter i Aarene 1935—1945.

Sort	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pro Mille									Antal Prøver i alt
	0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	3.1-4.0	4.1-5.0	5.1-10.0	10.1-20.0	20.1 og derover	
Maja	4	35	17	9	7	5	17	5	1	1271
Kenia . . .	4	41	20	10	7	4	9	4	1	1127
Archer . .	62	38	—	—	0	0	0	0	0	381
Freja *) . .	—	14	14	12	10	6	22	18	4	316
Rigel *) . .	0	6	1	1	0	3	8	13	68	85
I alt . . .	10	35	16	8	6	4	13	5	3	3180

*) Kun for 1943—45.

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

De forskellige Sorter af Archer-Byg synes at forholde sig ens over for Nøgen Brand og er derfor slaaet sammen til een Gruppe. Tabellen viser tydeligt, at Archer angribes langt min-

dre end de øvrige Sorter. Kenia og Maja synes at forholde sig omtrent ens, dog har Maja gennemgaaende haft noget stærkere Angreb end Kenia. De undersøgte Prøver af Freja-Byg har haft stærkere Angreb end Kenia og Maja, og dette gælder i endnu højere Grad for Rigel-Byg. Det skal dog her bemærkes, at de to sidstnævnte Sorter faar en noget ugunstig Placering i Tabellen paa Grund af, at alle Prøver af disse to Sorter er undersøgt i de sidste 3 Aar, da Brandangrebet i Byg har været særlig stort, medens det for de øvrige Sorter gælder, at ca. en Trediedel af Prøverne er undersøgt i Aarene forud, da Angrebene af Nøgen Brand var gennemgaaende mindre.

For at faa et bedre Sammenligningsgrundlag for Sorternes Forhold over for Nøgen Brand er i Tabel 13 angivet Angrebet af Nøgen Brand for de forskellige Sorter udelukkende for de Prøver, der er undersøgt i 1945.

Tabel 13. Angreb af Nøgen Brand i forskellige Bygsorter i Aaret 1945.

Sort	pCt. Prøver med Angreb af Nøgen Brand i pro Mille									Antal Prøver i alt
	0	0.1-1.0	1.1-2.0	2.1-3.0	3.1-4.0	4.1-5.0	5.1-10.0	10.1-20.0	20.1 og derover	
Maja	3	31	17	9	6	5	22	7	—	510
Kenia	3	48	27	12	6	1	2	1	0	282
Archer . . .	65	35	0	0	0	0	0	0	0	122
Freja	—	14	17	13	15	8	22	9	2	195
Rigel	0	7	1	1	0	3	10	8	70	73
I alt . . .	9	31	17	9	7	4	14	5	4	1182

— betyder, at Tallet ligger under 0.5 pCt.

Udover de 1182 Prøver, der er opført i Tabel 13, er der, som det fremgaar af Tabel 11, undersøgt yderligere 21 Prøver for Nøgen Brand i Aaret 1945. Disse Prøver var af Sorterne Binder- og Balder-Byg, der ikke er anført i Tabel 13.

En Opstilling efter Indholdet af fremmed Sort i 2285 Prøver af Vinterhvede, Vaarhvede, Byg og Havre, undersøgt i 1945, er givet i Tabel 14.

I den langt overvejende Del af Prøverne er der ved Undersøgelsen af de 12—16000 Planter, der undersøges pr. Prøve, fundet Planter af fremmed Sort. Hvor dette er konstateret, har Indholdet imidlertid i ca. 85 pCt. Tilfælde været højst 1 pro Mille. Ca. 2 pCt. af Prøverne har dog haft over 10 pro Mille

Tabel 14. Oversigt over Indhold af fremmed Sort i Kornprøver i Kontrolmarkerne 1945.

Kornart	Antal Prøver med Indhold af fremmed Sort i pro Mille					
	0	0.1—1.0	1.1—10.0	10.1—100.0	100.1 og derover	forkert sortsbenævnt
Vinterhvede ...	0	95	162	3	1	17
Vaarhvede....	12	4	0	0	0	0
Byg	299	859	43	15	1	1
Havre	42	645	58	25	2	1
I alt...	353	1603	263	43	4	19

fremmed Sort, og for 19 Prøver eller knap 1 pCt. viste det sig, at Prøverne ikke svarede til det opgivne Sortsnavn. Det ses, at Sortsrenheden for Vinterhvede er daarligere end for Byg og Havre. Dette skyldes for en Del, at Vinterhveden er mere tilbøjelig til at udspalte afvigende Typer end de øvrige Kornarter. Ved Fastsættelse af Garantital for Sortsrenhed kan man derfor ikke med Rimelighed stille lige saa store Krav, naar Talen er om Vinterhvede, som naar det drejer sig om Byg eller Havre, hvilket ogsaa er kommet til Udtryk i de Regler, der ligger til Grund for den af Statsfrøkontrollen udøvede Kontrol med Sædekorn.

Af de 247 Prøver af Vinterrug var 8 ikke sortsægte, og 4 andre afveg i Udseende meget stærkt fra de Sorter, Prøverne var opgivet at tilhøre. Ingen af de 7 Prøver Vaarrug gav Anledning til Indvendinger mod Sortsægtheden.

Som det tidligere er nævnt, var 7 Prøver Ært indsendt til Ægthedsundersøgelse. 1 af disse Prøver var ikke sortsægte, medens de øvrige 6 ikke gav Anledning til Bemærkninger vedrørende Sortsægtheden.

Prøven, der var indsendt af Lupin, fik Anmærkning om, at den i mindre Grad afveg fra Maaleprøven af samme Sort.

b. Rodfrugter.

Kontrolmarkerne med Rodfrugter har været beliggende paa Albertslund pr. Taastrup og Trollesminde, Hillerød.

Udsaaningen af Bederoer, Kaalroer og Gulerødder skete i Dagene fra 24. til 28. April, medens Turnipsprøverne først saaedes i Dagene 19. til 22. Maj. Spiringsforholdene var gode, og der forekom i det første Udviklingsstadium ikke væsentlige Angreb af Skadedyr eller Svampe, hvorfor Plantebestanden blev

meget regelmæssig. Ogsaa den senere Udvikling foregik tilfredsstillende, bortset fra begrænsede Partier af Marken paa Trollesminde, hvor Bederoerne paa Grund af daarlige Jordbundsforhold — antagelig Kalkmangel — fik en noget uregelmæssig Udvikling. Alt i alt var Roerne ved Optagningstidspunktet velegnede til Bedømmelsen; dette gælder i særlig Grad Marken paa Albertslund, hvor Roerne var særdeles ensartede og typiske, hvilket er af meget stor Værdi for Bedømmelsen af Sorts- og Stammeægtheden.

Nævnte Bedømmelse blev som i tidligere Aar foretaget med Bistand af Ordføreren for Statens Rodfrugtforsøg, Forstander *J. C. Lunden*, Lyngby.

Ægthedsundersøgelserne af Rodfrugter har omfattet 359 Prøver, hvoraf:

Runkelroe, Barres	40	Prøver	Kaalroe	95	Prøver
Fodersukkerroe	70	do.	Turnips	44	do.
Sukkerroe	80	do.	Gulerod	30	do.

70 af disse Prøver var Maale- og Studieprøver. Den Tendens, der i de senere Aar har gjort sig gældende blandt Landmænd til Dyrkning af mere tørstofrige Roerformer, og som har givet sig Udtryk i en betydelig Udvidelse af Arealerne med Fodersukkerroe og Sukkerroe til Foderbrug og en Formindskelse af Runkelroearealerne, paavirker ogsaa Forholdet mellem Antallet af Prøver, der af de tre Former indsendes til Kontrol dyrkning. Som i de nærmest foregaaende Aar er Antallet af Runkelroeprøver, der er undersøgt, ret lille i Sammenligning med Antallet af Prøver af de øvrige Bederoer.

Af de 289 indsendte Prøver af Rodfrugter blev 264 godkendt som sorts- og stammeægte uden Bemærkninger, 98 af disse indeholdt dog enkelte Krydsninger eller Roer af anden Art eller Sort (under 1 pCt.).

21 Prøver indeholdt fra 1 til 15 pCt. fremmede Roer.

1 Prøve Sukkerroe fik Bemærkning om at være meget mere grenet og at indeholde betydeligt flere Stokløbere end de øvrige Sukkerroer.

Endelig var 3 Prøver, hvoraf 1 Prøve Sukkerroe, 1 Prøve Kaalroe og 1 Prøve Turnips, ikke stammeægte.

En Opgørelse over Antallet af Prøver af Bedeformerne og af Wilhelmsburger, der indeholdt henholdsvis Krydningsroer og Roer med violet Hoved, findes omstaaende:

	Bar- res	Foder- sukkerroe	Sukker- roe	Wilhelms- burger ¹⁾
Antal Prøver i alt	33	59	73	38
med under 1 pCt. Krydsninger.....	15	24	26	7
med 1 pCt. Krydsninger eller derover	2	4	1	5
pCt. Prøver med Krydsninger	52	47	37	32

Den Del af Prøverne, angivet i pCt., som har indeholdt Krydsninger, er for de sidste 5 Aar anført i følgende Oversigt.

	1941	1942	1943	1944	1945
Barres	31	13	16	34	52
Fodersukkerroe.....	28	33	24	47	47
Sukkerroe.....	36	41	36	40	37
Wilhelmsburger ¹⁾	65	41	42	39	32

Antallet af Prøver af Bederoer, der indeholder Krydsninger, synes gennemgaaende at være tiltaget i de senere Aar, medens det for Wilhelmsburger synes at være omvendt.

c. Græsmarksplanter.

Prøverne af Græsmarksplanter, der udsaaedes i Foraaret 1944, havde gode Udviklingsbetingelser, og baade Marken saaet i og Marken saaet uden Dæksæd udviklede sig i Løbet af Sommeren og Efteraaret godt. Angreb af Kløverens Bægersvamp, som flere Gange har foraarsaget en Del Skade i Parcellerne, ikke mindst i Foraaret 1944, udeblev ganske i Foraaret 1945, og saavel Kløver- som Græsparcellerne fik derfor en Udvikling, der var velegnet til Bedømmelsen. Denne foretoges som sædvanlig med Bistand af Ordføreren for Statens Forsøg med Græsmarksplanter, Forstander *Josef Hansen*, Tystofte.

Sorts- og Stammeægthedsundersøgelserne over Kløver og Græs, som udsaaedes i 1944, omfattede ialt 321 Prøver, der efter de forskellige Arter fordeler sig paa følgende Maade:

Prøver		Prøver		Prøver	
Rødkløver	118	Lucerne.....	6	Rød Svingel ...	2
Alsikekløver ..	9	Alm. Rajgræs..	99	Hundegræs	16
Hvidkløver ...	42	Ital. Rajgræs..	4	Timothe	13
Gul Rundbælg	2	Eng-Svingel...	8	Eng-Rapgræs ..	2

Af de nævnte Prøver var 74 Maale- og Studieprøver. 19 Prøver Rødkløver stammede fra Partier, der var indført fra Øst- og Mellemeuropa, og var alle af den tidlige Type, idet de

¹⁾ I Wilhelmsburger Roer med violet Hoved.

ligesom tidlig polsk Rødkløver kom tidligt i Vækst og Blomstring. Herved adskilte de sig ogsaa fra de fleste danske Stammer af Tidlig Rødkløver, hvis Blomstringstid faldt noget senere, ligesom disse iøvrigt ogsaa havde en større Bladfyldte. Stammerne Hjelm og Lofa, der er de tidligste Stammer af dansk Rødkløver, blomstrede omtrent samtidig med Prøverne af de indførte Partier. 2 af de undersøgte Partier af Lucerne stammede fra Partier, der var indført fra Syd- og Mellemeuropa. Sammenlignet med Maaleprøver af Grimm, Grimm Øtofte og Øtofte Stammerne var Prøverne af de indførte Partier lige fra Efteraaret 1944 til den følgende Sommer af lysere Bladfarve og med tidligere og mere strakt Vækst, men mindre Bladfyldte.

227 af de undersøgte Prøver af Græsmarksplanter gav ikke Anledning til Indvendinger mod Ægtheden, 16 Prøver afveg mere eller mindre fra de paagældende Stammers typiske Udseende, og 4 andre Prøver svarede ikke til det opgivne Stammenavn.

Kontrollen med Hundegræs, der omtales i Statsfrøkontrollens Aarsberetning for 1935—36, er fortsat. Markbesigtigelsen vedrørende denne Kontrol har i 1945 omfattet ca. 116 ha fordelt paa 8 Gaarde. Prøver af det Hundegræsfrø, der er anvendt som Udsæd i de paagældende Marker, er kontroldyrket i Statsfrøkontrollens Kontrolmark i 1943—44.

I Foraaret og Sommeren 1945 er der udsaaet 240 Prøver af Græsmarksplanter til Ægthedsundersøgelse. Resultatet vil foreligge i 1946.

d. H ø r.

I Kontrolmarken har i 1945 været udsaaet 64 Prøver Hør, hvoraf 6 var Maaleprøver, 3 Gentagelser fra 1944, 41 almindeligt indsendte Prøver, medens 14 Prøver har været udsaaet i Forbindelse med Kontrollen med Fremavl af Sædehør. Med Hensyn til Sorter fordelte de udsaaede Prøver, bortset fra Maaleprøverne, sig saaledes:

Stormont Cirrus.....	11	Prøver	Concurrent	32	Prøver
Stormont Gossamer....	5	do.	Roland.....	2	do.
Hareskovgaard 5	4	do.	La Plata	1	do.
Hareskovgaard 16	3	do.			

7 Prøver var helt fri for Indblanding af Planter med afvigende Blomsterfarve, 21 Prøver indeholdt under 1 pro Mille og 36 Prøver over 1 pro Mille Planter med afvigende

Blomsterfarve, deraf 7 med imellem 10 og 100 pro Mille og 2 med henholdsvis 119 og 151 pro Mille. 1 Prøve indsendt under Sortsnavnet Stormont Cirrus har faaet Bemærkning om, at Planterne var kortere i Straaet og mørkere af Farve end sædvanligt for Stormont Cirrus. Den paagældende Prøve indeholdt iøvrigt 17 pro Mille Planter med hvide Blomster. De 3 indsendte Prøver af Oliehørtype, nemlig 2 Prøver Roland og 1 Prøve La Plata, har faaet Bemærkning om, at der er fundet nogle faa høje Planter af Spindhørtype med blaa Blomster.

Markbesigtigelsen, som er et Led i Fremavlskontrollen, har været udført paa 83 Ejendomme, der havde et samlet Areal med kontrolleret Hør paa 553 ha.

Følgende Firmaer og Selskaber har faaet kontrolleret større eller mindre Arealer:

Bornholms Andels-Hørfabrik, A. m. b. A., Aakirkeby.

Dansk Hørkompagni, København.

Andelsselskabet Grenaa og Omegns Hørskætter, Grenaa.

A/S Hørfabriken i Tommerup, Tommerup.

Andelsselskabet Kolding Hørfabrik, Kolding.

e. Havefrø.

Af Havefrø har der til Ægthedsundersøgelse været udsaaet 6 Prøver af Havegulerod, hvoraf 3 var Maaleprøver. I de 3 indsendte Prøver fandtes fra 1.5 til 5.5 pCt. afvigende Rødder.

VIII. Sædekorn, kontrolleret af Statsfrøkontrollen.

I Foraaret 1939 begyndte Statsfrøkontrollen en Kontrol med Fremavl af Sædekorn, omtalt i Statsfrøkontrollens Beretning for 1938—39.

Kontrollen sker i Henhold til »Regler for en af Statsfrøkontrollen udøvet Sædekornskontrol«. Disse Regler blev revideret i Efteraaret 1943, og der foretoges da paa Grundlag af de indvundne Erfaringer visse Ændringer, hvoraf som de væsentligste skal nævnes, at den Afstand, der fra Fremavlsmarker med Rug skal være til Marker med Rug af anden Sort, nedsattes fra 1500 m til 800 m. Endvidere ændredes Garantien for Nøgen Brand i Byg saaledes, at der efter de reviderede Regler ikke garanteres for Nøgen Brand i det plomberede Sædekorn; men dette skal være avlet i Marker, hvor der højst fandtes 1 pro Mille Nøgen Brand. Oprindeligt garanteredes der ifølge

Reglerne, at Indholdet i det plomberede Sædekorn højst var 2 pro Mille Brand af begge Brandformer.

Den ovennævnte Kontrol omfatter følgende 3 Led:

- A. Undersøgelse af Udsæden til Fremavl af kontrolleret Sædekorn.
- B. Besigtigelse af Fremavlsmarkerne.
- C. Undersøgelse af den færdigbehandlede Avl.

En Prøve af Udsæden undersøges i Laboratoriet samt udsæes og undersøges i Kontrolmarkerne. Den skal ved disse Undersøgelser kunne opfylde bestemte Krav m. H. t. Renhed, Spireevne, fremmed Kornart, andet Kulturfrø samt Ukrudt og Sklerotier, fremmed Sort og Sygdomsangreb. Afgrøden af disse Udsædspartier markbesigtiges i Sommerens Løb, og kun Avlen af de Partier og Marker, der maa antages at kunne give en Vare, der kan opfylde nedenstaaende Krav, godkendes som Sædekorn.

Naar et Parti Sædekorn er færdigrenset, udtager Statsfrøkontrollen en Prøve af Partiet og plomberer dette. Under Plomberen anbringes en Mærkeseddel, der er delt i 3 Felter, hvoraf det midterste er hvidt, medens det øverste og nederste er grønt. Paa Mærkesedlen findes Angivelse af Arten og Sorten, Plomberingsnummeret og Datoen for Prøveudtagningen. Endvidere angives nedenstaaende Garantier, som Sælgeren paatager sig i Henhold til Afsnit C i »Regler for en af Statsfrøkontrollen udøvet Sædekornskontrol«:

Renhed og Spireevne: Normal, d. v. s. svarende til Statsfrøkontrollens Gennemsnitstal for Tiaaret.

Fremmed Kornart: Ved Undersøgelse af 1 kg maa højst findes 1 Bygkærne i Havre eller 1 Havrekærne i Byg og 1 Rugkærne i Hvede eller 1 Hvedekærne i Rug og højst 2 Kærner af Vaarsæd i Vintersæd eller 2 Kærner af Vintersæd i Vaarsæd.

Andet Kulturfrø samt Ukrudt og Sklerotier: Ved Undersøgelse af 1 kg maa ikke findes Frø, der skønnes at forringe Varen, og ikke Sklerotier af Meldrøjersvampen.

Fremmed Sort: Højst 3 pro Mille i Vaarsæd og højst 8 pro Mille i Hvede. For Rug gælder, at den ved Kontrol dyrkingen skal findes at være sortsægte.

Sygdomsangreb: I Hvede højst 3, i Rug og Havre højst 2 pro Mille Brand. I Byg højst 2 pro Mille Stribesygge og Dækket Brand tilsammen. Med Hensyn til Nøgen Brand i Byg

garanteres ikke, men Partiet er avlet paa en Mark med højst 1 pro Mille Nøgen Brand.

Endelig oplyser Mærkesedlen, at enhver Køber af kontrolleret Sædekorn har Ret til hos Statsfrøkontrollen at faa Oplysning om Undersøgelsesresultatet for et Parti, naar han sammen med Anmodningen om denne Oplysning fremsender mindst 1 Mærkeseddel fra det paagældende Parti eller paa anden Maade godtgør, at han har købt en Del af Partiet.

Følgende 40 Firmaer har i Beretningsaaret været under Sædekornskontrollen.

- Andr. Andersen A/S, Skive.
- Jørgen Andersen, Maaløv.
- I/S C. J. Boserup, Fakse.
- Bøgh's Kolonialforretning A/S, Taastrup.
- Dansk Foderkompagni I/S, København.
- Aktieselskabet Dapco, København.
- Aage Erslev, Slagelse.
- Fyens Andels-Foderstofforretning, A. m. b. A., Svendborg.
- H. A. Hansen, Sorø.
- M. Hansen's Korn- & Foderstofforretning A/S, Esbjerg.
- Høyer & Rasmussen, Hørve.
- Svend Høyer, Bromme Mølle, Munke-Bjærgby.
- Johs. E. Jensen, Hvalsø.
- A/S Niels Jensen, Korn- og Foderstofforretning, Ringkøbing.
- Thomas Jensens Eftf., Asaa.
- P. Johansen's Eftf., København.
- Arne H. Kjær, Fyns Saasæd- & Foderstof-Forretning, Odense.
- Aktieselskabet Korn- og Foderstof-Kompagniet, Aarhus.
- A/S Axel B. Lange's Korn- & Foderstofforretning, Frederikssund.
- Langelandskorn A/S, Rudkøbing.
- Alfred Larsen, Svinninge.
- V. Lorentzen, Bubbegaard, Ejby.
- S. B. Lundbergs Maltfabrik, A/S, Ebeltoft.
- Morsø Saasæd Kompagni, Sten Jacobsen, Nykøbing M.
- A/S Elias B. Muus, Kerteminde.
- Elias B. Muus, Odense.
- Nielsen & Smith, København.
- A/S Nicolai Outzen, Haderslev.
- Petersen & Jensen, A/S, Svendborg.
- Aktieselskabet C. A. Qvade & Co., Maribo.
- A/S Randers Korn & Foderstof-Forretning, Randers.
- Chr. Richter, Storehedinge.
- A. Riis, Nørresundby.
- Frederik Skaaning, Maribo.

Skive Korn- & Foderstof-Forretning, Aktieselskab, Skive.
 Wilh. Smith A/S, Næstved.
 Struer Korn- & Foderstofforretning, Aktieselskab, Struer.
 C. M. Sørensen, Nørre Aaby.
 Harald Thomsen, Taars.
 Boy Thyssen & Søn I/S, Skærbæk.

Omfanget af Undersøgelserne vedrørende den paagældende Kontrol er i det forløbne Aar vokset betydeligt.

a. Plombering af godkendt Fremavl fra 1944.
 Som det fremgaar af Aarsberetningen for 1943—44, omfattede den Markbesigtigelse, som Statsfrøkontrollen foretog i Sommeren 1944 af Fremavl, der var tilmeldt den af Statsfrøkontrollen udøvede Sædekornskontrol, et Areal paa i alt 13603 ha.

Paa Grundlag af Laboratorie- og Kontrolmarksundersøgelser af Udsædspartierne samt paa Grundlag af ovennævnte Markbesigtigelse godkendtes Avlen fra 9290 ha til Plombering som Sædekorn kontrolleret af Statsfrøkontrollen.

I Tabel 15 er det vist, hvor mange hkg der i Sæsonens Løb blev plomberet af de forskellige Sorter. Til Sammenligning er endvidere vist, hvor mange hkg der var godkendt til Plombering, idet det bemærkes, at disse Vægtmængder er beregnet paa Grundlag af Størrelsen af de godkendte Arealer, der ligeledes findes opført i Tabellen, og det Antal hkg færdigbehandlet Sædekorn, der gennemsnitligt kan forventes pr. ha. For Byg er dette sat til 27 hkg, for Havre 25 hkg, for Vinterhvede 30 hkg, for Vaarhvede 22 hkg, for Vinterrug 20 hkg og for Vaarrug 18 hkg. Endelig er i Tabellen anført i pCt., hvor stor en Del af de ifølge Beregningen godkendte Mængder der er plomberet af de enkelte Sorter.

For Byg udgør de plomberede Mængder af Sorterne Maja og Kenia langt den overvejende Part, for Havre er det Fold-Havre, for Hvede Skandia-Hvede II og for Rug Kortstraet Petkus-Rug, der er de dominerende Sorter. Den Del, der er plomberet af de enkelte Sorter i Forhold til det godkendte, varierer ret betydeligt. I enkelte Tilfælde er kun en meget lille Del af de godkendte Mængder blevet plomberet, medens Tabellen i andre Tilfælde viser over 100 pCt.; dette kan imidlertid forklares ved, at Udbyttet pr. ha gennemsnitlig har været større, end der er forudsat ved Beregningen af de godkendte Vægtmængder.

Tabel 15. Oversigt over de Mængder Sædekorn, der blev plomberet af Avl 1944 samt de Mængder, der var godkendt til Plombering.

Art og Sort	Plomberet hkg	Godkendt til Plombering		Plomberet hkg i pCt. af beregnet godkendt hkg
		ha	hkg beregnet	
Maja-Byg	30658	1537	41499	73.9
Kenia-Byg	21690	1241	33507	64.7
Freja-Byg	9789	1032	27864	35.1
Abed Archer-Byg	3916	259	6993	56.0
Eng. Archer-Byg	2450	207	5589	43.8
Byg i alt...	68503	4276	115452	59.8
Fold-Havre	31433	1914	47850	65.7
Ørn Havre	8742	550	13750	63.6
Staal-Havre	10180	653	16325	62.4
Sejr-Havre	549	39	975	56.3
Stjerne-Havre	346	64	1600	21.6
Guldregn-Havre II	334	59	1475	22.6
Højer-Havre 10	152	6	150	101.3
Havre i alt...	51736	3285	82125	63.0
Skandia-Hvede II	9125	677	20310	44.9
Konge-Hvede II	3371	104	3120	108.0
Iderl-Hvede	632	20	600	105.3
Gylden-Hvede II	60	29	870	6.9
Gylden-Hvede III	96	21	630	15.2
Hvede i alt...	13284	851	25530	52.0
Diamant Vaarhvede II ...	74	5	110	67.3
Progress-Vaarhvede II ...	387	35	770	50.3
Vaarhvede i alt...	461	40	880	52.4
Kortstraet Petkus-Rug ...	10819	596	11920	90.8
Kongs-Rug II	2772	224	4480	61.9
Rug i alt...	13591	820	16400	82.9
Petkus-Vaarrug	103	18	324	31.8
Korn alt ...	147678	9290	240711	61.4

I alt er der plomberet 147678 hkg, hvilket er ca. 50 pCt. mere end Aaret forud.

Regner man med en Saamængde paa gennemsnitlig 1.8 hkg pr. ha for alle Arter, kan det af Statsfrøkontrollen plomberede Sædekorn strække til til Besaaning af 38057 ha med Byg, 28742 ha med Havre, 7380 ha med Vinterhvede og 7551 ha med Vin-

terrug, hvilket svarer til henholdsvis 9.4, 8.6, 8.5 og 4.8 pCt. af Landets samlede Arealer med de paagældende Arter og Varieteter i Renbestand.

Tilsammen udgør de af Statsfrøkontrollen plomberede 147114 hkg af de 4 ovennævnte Arter og Varieteter ca. 8.3 pCt. af det samlede Sædekornsforbrug af disse Arter og Varieteter.

Selv om der som ovenfor nævnt er en stærk Stigning i Mængden af det af Statsfrøkontrollen plomberede Sædekorn, udgør dette dog endnu kun en forholdsvis lille Del af det samlede Sædekornsforbrug; det bør dog her erindres, at en meget stor Del af det Sædekorn, der anvendes, er af den paagældende Landmands egen Avl, idet denne ofte anvendes flere Aar i Træk, hvorfor den af Statsfrøkontrollen kontrollerede Sædekornsmængde udgør en betydelig større Del af det Sædekorn, der gaar i Handelen, end de 8.3 pCt. angiver.

En Oversigt over Kvaliteten af det plomberede Sædekorn findes i Sammendrag i Tabel 16.

For Renhed er Garantitallene for Byg, Havre, Hvede og Rug, der er plomberet i Beretningsaaret, henholdsvis 99.3 — 99.5 — 99.3 og 97.2 pCt. Latituderne er 1.1 — 1.1 — 1.1 og 1.5 pCt. De tre første Renhedsklasser for hver Art omfatter de Partier, der svarer til Garantien med Latitude, medens sidste Klasse indeholder de Partier, der ikke svarer hertil, i alt 30.

Garantitallene for Spireevne er for Arterne i samme Rækkefølge 98.2 — 96.7 — 98.4 og 97.2 pCt. og de tilsvarende Latituder 3 — 4 — 3 og 4 pCt. For Spireevnen omfatter de to første Klasser under hver Art de Partier, der opfylder Garantien, hvorimod de to nederste Klasser indeholder Partierne, der ikke svarer til denne. I alt havde 30 Partier for lav Spireevne.

Garantierne, der gælder Indhold af fremmed Kornart, synes vanskeligst at svare til. I 44 Bygpartier, 57 Havrepartier, 8 Vinterhvedepartier, 21 Vinterrugpartier, 1 Vaarhvedeparti og 3 Vaarrugpartier var der for stor Indblanding af fremmed Kornart af Vaarsæd. I 20 Bygpartier, 8 Havrepartier, 1 Vinterhvedeparti, 2 Vinterrugpartier og 1 Vaarhvedeparti var Indholdet af fremmed Kornart af Vintersæd for stort.

For fremmed Sort gælder, at 4 Bygpartier, 9 Havrepartier og 1 Hvedeparti ikke opfyldte Kravene. 1 Havreparti var ikke af den opgivne Sort. Med Hensyn til Nøgen Brand i Byg garanteres ikke for det plomberede Sædekorn, men Udsæden, hvorpaa dette er avlet, maa ifølge det forannævnte ikke have

Tabel 16. Resultaterne af Laboratorie- og Kontrolmarksundersøgelserne af 1034 Sædekornspartier af Avl 1944.

Renhed pCt.	Antal Partier	Spireevne pCt.	Antal Partier	Fremmed Kornart. Vaarsæd. Antal Kærner pr. kg.	Antal Partier	Fremmed Kornart. Vintersæd. Antal Kærner pr. kg.	Antal Partier	Fremmed Sort pro Mille	Antal Partier	Nøgen Brand pro Mille	Antal Partier	Stribesyge pro Mille	Antal Partier
453 Partier Byg													
99.5—100	205	99.0—100	402	0	321	0	356	0	82	0	52	0	400
99.0—99.4	142	95.2—98.9	39	1	88	1—2	77	0.1—1	361	0.1—1	229	0.1—1	52
98.2—98.9	85	90.0—95.1	11	2—5	38	3—5	16	1.1—3	6	1.1—2	96	1.1—2	1
under 98.2	21	under 90.0	1	over 5	6	over 5	4	over 3	4	over 2	76	over 2	0
375 Partier Havre													
99.5—100	347	99.0—100	268	0	240	0	334	0	21	0	368		
99.0—99.4	18	92.7—98.9	97	1	78	1—2	33	0.1—1	341	0.1—1	7		
98.4—98.9	5	90.0—92.6	7	2—5	42	3—5	4	1.1—3	4	1.1—2	0		
under 98.4	5	under 90.0	3	over 5	15	over 5	4	over 3	9	over 2	0		
93 Partier Vinterhvede													
99.5—100	73	99.0—100	79	0	72	0	82	0	0	0	89		
99.0—99.4	13	95.4—98.9	12	1—2	13	1	10	0.1—1	30	0.1—1	4		
98.2—98.9	6	90.0—95.3	2	3—5	7	2—5	0	1.1—3	62	1.1—3	0		
under 98.2	1	under 90.0	0	over 5	1	over 5	1	over 3	1	over 3	0		
103 Partier Vinterrug													
99.5—100	13	99.0—100	72	0	43	0	88	Godkendt		0	103		
99.0—99.4	21	93.2—98.9	30	1—2	39	1	13			0.1—1	0		
95.7—98.9	67	90.0—93.1	1	3—5	6	2—5	2		103	1.1—2	0		
under 95.7	2	under 90.0	0	over 5	15	over 5	0			over 2	0		
6 Partier Vaarhvede													
99.5—100	5	99.0—100	0	0	5	0	4	0	5	0	6		
99.0—99.4	0	95.4—98.9	2	1	0	1—2	1	0.1—1	1	0.1—1	0		
98.2—98.9	0	90.0—95.3	4	2—5	0	3—5	0	1.1—3	0	1.1—3	0		
under 98.2	1	under 90.0	0	over 5	1	over 5	1	over 3	0	over 3	0		
4 Partier Vaarrug													
99.5—100	0	99.0—100	1	0	1	0	3	Godkendt		0	4		
99.0—99.4	2	93.2—98.9	2	1	0	1—2	1			0.1—1	0		
95.7—98.9	2	90.0—93.1	0	2—5	1	3—5	0		4	1.1—2	0		
under 95.7	0	under 90.0	1	over 5	2	over 5	0			over 2	0		

indeholdt over 1 pro Mille; dog er der for det paagældende Aar dispenseret, saa Grænsen har været 1.4 pro Mille, bestemt i Kontrolmarken. En Forudsætning har dog været, at der i selve Fremavlsmarken er fundet væsentlig under 1 pro Mille.

For de øvrige Sygdomme har ingen Partier overskredet Garantierne.

Ukrudtsindholdet er ikke anført i Tabellen. Kun i forholdsvis faa Partier er der fundet Ukrudtsfrø og da oftest i ringe Mængde og af Arter, som skønnes temmelig uskadelige. Dog gælder det, at der for enkelte Firmaer, for hvem der kun er foretaget faa Plomberinger, har været ret betydelige Indblandinger af Ukrudt i de paagældende Partier.

De Garantital, der for Renhed, Spireevne, fremmed Sort og Sygdomsangreb er anført for Hvede og Rug, gælder baade Vinter- og Vaarformer af disse Arter. For Indhold af fremmed Kornart er Garantierne for Vaarrug og Vaarhvede derimod de samme som for Byg og Havre.

b. Kontrollering af Fremavlen 1945.

Til Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol blev der i Foråret 1945 anmeldt Fremavl af Sædekorn paa ca. 20000 ha, hvoraf 18443 ha blev besigtiget, medens Resten udgik, i det væsentlige paa Grund af Mangler ved den benyttede Udsæd.

Det nævnte Areal var beliggende paa i alt 1007 Ejendomme, som efter Landsdelene fordelte sig saaledes:

Jylland	186	Ejendomme	Lolland-Falster . .	102	Ejendomme
Fyn med oml. Øer	484	do.	Bornholm	9	do.
Sjælland	226	do.			

Som Udsæd til disse Fremavlsarealer var benyttet 293 Partier af den kontrollerede og plomberede Avl fra 1944 og desuden 210 Partier af anden Oprindelse.

I nedenstaaende Oversigt er angivet Størrelsen af de Arealer, der er markbesigtiget af de enkelte Sorter. Endvidere er opført, hvor store Arealer, der paa Grundlag af Undersøgelsen af Udsædspartierne samt ifølge Markbesigtigelsen er godkendt til Plombering som kontrolleret Sædekorn. Endelig er det i Procent anført, hvor stor en Del af de besigtigede Arealer, der er godkendt til Plombering.

Aarsagerne til, at Fremavlspartier i en Del Tilfælde ikke bliver godkendt, er dels Forhold vedrørende Udsæden, dels Forhold vedrørende Fremavlen. Som Oversigten viser, er der godkendt et mindre Areal af Byg i Forhold til det besigtigede

Oversigt over besigtiget Areal og godkendt Areal
af Fremavlen 1945.

Art og Sort	Besigtiget	Godkendt Areal	
	Areal ha	ha	pCt.
Maja-Byg	4550.2	3249.5	71.4
Kenia-Byg	2213.1	1673.0	75.6
Rigel-Byg	473.9	11.5	2.4
Freja-Byg	2026.3	1102.0	54.4
Abed Archer-Byg	435.9	417.0	95.7
Eng. Archer-Byg	261.5	256.0	97.9
Byg i alt ...	9960.9	6709.0	67.4
Fold-Havre	2416.9	2214.5	91.6
Ørn-Havre	768.3	748.5	97.4
Staal-Havre	1563.9	1432.5	91.6
Sejr-Havre	47.5	33.5	70.5
Stjerne-Havre	22.1	21.5	97.3
Guldregn-Havre II	47.0	47.0	100.0
Højer-Havre Nr. 10	16.0	16.0	100.0
Opus-Havre	383.9	371.0	96.6
Minor-Havre	55.3	15.0	27.1
Havre i alt ...	5320.9	4899.5	92.1
Skandia-Hvede II	915.3	889.7	97.2
Konge-Hvede II	623.3	536.5	86.1
Ideal-Hvede	206.8	167.0	80.8
Gylden-Hvede III	3.0	3.0	100.0
Vinterhvede i alt ...	1748.4	1596.2	91.3
Progress-Vaarihvede	25.7	25.7	100.0
Pajbjerg-Vaarihvede	5.5	3.5	63.6
Vaarihvede i alt ...	31.2	29.2	94.6
Kortstraet Petkus-Rug ...	1102.0	957.8	86.9
Kongs-Rug II	264.8	240.0	90.6
Vinterrug i alt ...	1366.8	1197.8	87.8
Petkus-Vaarrug	14.8	14.8	100.0
I alt ...	18443.0	14446.5	78.3

Areal, end der er godkendt af de øvrige Arter. Den væsentligste Aarsag hertil er, at Aaret 1945, som det tidligere er nævnt, medførte stærke Angreb af Nøgen Bygbrand, hvilket bevirkede, at forholdsvis mange Udsædspartier af Byg viste større Indhold af Nøgen Brand, end Sædekornsreglerne tillader for Partier, efter hvilke Avlen plomberes som kontrolleret Sædekorn. For Rigel-Byg gælder saaledes, at kun 2.4 pCt. af det besigtigede Areal kunde godkendes til Plombering; dette skyldtes udelukkende, at

Udsædspartierne havde for højt Indhold af Nøgen Brand. Kun et enkelt Parti havde under det tilladte Indhold. Ogsaa for Freja-Byg gælder, at en stor Del af Fremavlen ikke kunde godkendes paa Grund af for stort Brandindhold i Udsædspartierne.

Af andre Kassationsgrunde skal som nogle af de hyppigste nævnes Indblandinger af fremmed Kornart eller af Flyve-Havre i Fremavlsmarkerne og Overtrædelsen af Bestemmelsen om kun at have een Sort af samme Art paa en Ejendom.

I alt er Fremavlen fra 14446.5 ha af den i Sommeren 1945 besigtigede Fremavl godkendt til Plombering; dette er en Forøgelse paa ca. 55 pCt. i Sammenligning med det godkendte Fremavlsareal fra 1944.

IX. Prøveudtagning og Plombering.

I Aarsberetningen for 1943—44 er der Side 414—416 redegjort for de forskellige Former for Plombering, som Statsfrøkontrollen paa det Tidspunkt paatog sig. Heri er siden sket følgende Forandringer.

Fra 30. Juni 1945 er Plombering med de Mærkesedler, som er omtalt øverst Side 416 i nævnte Beretning (Formular Nr. 46), ophørt, da det havde vist sig, at denne Seddel, som var delt i et hvidt og et grønt Felt, ofte af Køberne blev forvekslet med den tredelte grønhvide Seddel (Formular Nr. 52), som benyttes til Plombering af de Sædekornspartier, der er godkendt under Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol.

Af tilsvarende Grund er fra 1. November 1945 Plombering med de rødhvide Mærkesedler (Formular Nr. 41) ophørt for Korn, medens denne Form for Plombering, der kun tjener til Identificering af Partierne, men intet siger om deres Kvalitet, fortsat udføres for Frø.

Da Reglerne for Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol kræver, at Partier, der anvendes som Udsæd i denne kontrollerede Avl, skal plomberes af Statsfrøkontrollen, og da saadanne Partier ikke i alle Tilfælde er avlet under Statsfrøkontrollens Kontrol, saa de kan plomberes som »Sædekorn kontrolleret af Statsfrøkontrollen«, har det været nødvendigt samtidig med, at man ophørte med at plumbere Korn med de rødhvide Mærkesedler, Formular Nr 41, at indføre en særlig Plombering for de forannævnte Udsædspartier. Den Mærkeseddel, som benyttes ved denne Plombering (Formular Nr. 53), har følgende Tekst:

Tabel 17. Oversigt over, hvor mange Partier og hvor mange Sække Statsfrøkontrollen har plomberet fra 1/7 1944—30/6 1945.

Frøart	Antal Partier	Antal Sække	Frøart	Antal Partier	Antal Sække
Havre	575	142254	Overført....	3167	515306
2-rd. Byg	939	245762	Hør	27	3095
Rug	172	38496	Hamp	4	385
Hvede	209	45548	Løg	6	26
Timothe	14	569	Porre	4	27
Alm. Rajgræs.....	56	8374	Rødvæde	58	440
Ital. Rajgræs	20	2086	Spinat	343	10000
Eng-Svingel	25	2900	Hvidkaal.....	495	2424
Rød Svingel.....	10	602	Rødkaal	221	429
Ager-Hejre	3	128	Spidskaal	14	25
Hundegræs	25	2311	Savoykaal.....	152	675
Alm. Rapgræs	5	496	Rosenkaal	46	129
Eng-Rapgræs	4	61	Grønkaal	125	804
Rødkløver.....	86	3602	Blomkaal	344	653
Hvidkløver.....	30	1092	Fodermarvkaal	7	32
Alsikekløver.....	8	68	Ræddike	22	89
Hl.-Sneglebælg.....	21	1556	Radis	203	1203
Lucerne	6	135	Haveært	18	394
Gul Rundhælg.....	1	38	Bønne	21	73
Alm. Kællingetand ..	3	67	Agurk	4	7
Serradella	1	36	Græskar	2	3
Markært	21	1352	Melon	1	1
Hestebønne	1	9	Persille	74	382
Fodervikke	1	21	Selleri	1	1
Vikke	1	9	Skorzoner	51	340
Lupin	3	247	Dild	12	164
Runkelroe	27	3414	Karse	2	41
Fodersukkerroe	43	5734	Kørvel	1	8
Sukkerroe	17	2215	Tomat	2	2
Gulerod	486	3189	Salat	4	4
Turnips.....	59	717	Pastinak	1	1
Kaalroe	287	2136	Portulak	1	1
Spergel	1	3	Timian	1	1
Gul Sennep	5	63	Lathyrus	1	10
Cikorie	2	16	Blandfrø	2	74
Overføres...	3167	515306	I alt..	5437	537249

»Statsfrøkontrollen har taget Prøve af Partiet til Undersøgelse af, om dette opfylder de Kvalitetskrav, der er fastsat for Udsædspartier, som benyttes til Fremavl under Statsfrøkontrollens Sædekornskontrol.«

I ovenstaaende Tabel 17 findes en Oversigt over Omfanget af Statsfrøkontrollens Plombering i Aaret 1. Juli 1944—30. Juni

1945. Taget som Helhed er denne Side af Statsfrøkontrollens Virksomhed atter i dette Aar steget meget betydeligt, idet der i alt er plomberet 537249 Sække mod 370880 Aaret før, altsaa en Stigning paa 166369 Sække. Imidlertid er Stigningen for Kornarterne alene — især paa Grund af den stadige Forøgelse af Sædekornskontrollen — større end den samlede Stigning, idet der i 1944—45 er plomberet 472060 Sække Korn mod 257118 Sække forrige Aar, saaledes at Stigningen for Korn er 214942, medens der for mange Frøarter er en betydelig Tilbagegang, hvilket staar i Forbindelse med, at Frøeksporten har været meget mindre i Beretningsaaret end efter Rekordhøsten 1943. Eksempelvis kan nævnes, at der i 1944—45 kun er plomberet 16167 Sække af Alm. og Ital. Rajgræs, Eng-Svingel, Hundegræs og Alm. Rapgræs, medens der Aaret før blev plomberet 44231 Sække af disse Arter. Af Runkelroe-, Fodersukkerroe- og Sukkerroefrø er i Beretningsaaret plomberet 11363 Sække mod 16576 Sække Aaret før, og for Gulerødsfrø er de tilsvarende Tal 3189 Sække i Aar og 10426 i Fjor. Af Spinat er i Beretningsaaret plomberet 10000 Sække mod 18526 Aaret før.

For Statsfrøkontrollen fungerer for Tiden (Januar 1946) nedennævnte Prøveudtagere, opført alfabetisk efter Byerne inden for de enkelte Landsdele.

Jylland:

Aabenraa.	Konsulent <i>Johs. Pedersen</i> , Frydendal 4, Aabenraa.
Aalborg.	Landbrugskandidat <i>Ebbe Troelsen</i> , Helgolandsgade 41, Aalborg.
Aarhus.	Landbrugskandidat <i>G. Blichert</i> , Søvej 1, Brabrand.
Asaa.	Stationsmester <i>Ingolf Christensen</i> , Asaa.
Ebeltoft.	Statsautor. Vejer og Maaler <i>K. Helgren-Jensen</i> , Ebeltoft.
Grenaa.	Kontrollør <i>Anders Hviid</i> , Nytorv, Grenaa.
Haderslev.	Konsulent <i>Fr. Nielsen</i> , Haderslev.
Hjørring.	Overassistent <i>A. F. Faurschou</i> , Hjørring.
Hobro.	<i>Chr. Gjermansen</i> , Hobro.
Holstebro.	Konsulent <i>P. O. Overgaard</i> , Holstebro.
Horsens.	Kgl. Vejer & Maaler <i>A. Ballisager</i> , Stensballe, Horsens.
Kolding.	Landbrugskandidat <i>C. A. Knudsen</i> , Home, Børup, Taulov.
Nykøbing J.	Skibsmægler <i>E. Søndergaard</i> , Nykøbing J.
Odder.	Statsautor. Vejer og Maaler <i>Augustinus Jensen</i> , Odder.
Randers.	Tapethandler <i>Chr. Welling</i> , Brødregade 19, Randers.
Skanderborg.	Overassistent <i>M. P. Madsen</i> , D.S.B., Skanderborg.
Skern.	Bankdirektør <i>Kr. Thomsen</i> , Korsgaard, Skern.
Skive.	Fhv. Gaardejer <i>Holger Grønning</i> , Godthaabsvej 24, Skive.
Skærbæk.	Konsulent <i>Vald. Johnsen</i> , Skærbæk.

Sønderborg. Kontrolassistent *Holger Godsted*, Spang, Sønderborg.
 Vejen. Assistent *H. Agergaard*, Askov, Vejen.

Fyn med tilliggende Øer.

Assens. Konsulent *P. M. Dreisler*, Ebberup.
 Middelfart. Konsulent *J. Vang*, Ejby.
 Odense. Forpagter *Knud Jespersen*, Oehlenschlägersvej 34, Odense.
 do. Assistent *Andreas Christensen*, Vindegade 72, Odense.
 Svendborg. Trafikassistent *J. H. Jensen*, Svendborg.
 do. Landbrugskandidat *Georg Rasmussen*, »Skovly«, Svendborg.
 Rudkøbing. Kgl. Vejer & Maaler *J. Barenkob Jensen*, Rudkøbing.

Lolland-Falster og Møn:

Eskildstrup. Portør *P. Petersen*, Eskildstrup.
 Maribo. Statsautor. Vejer og Maaler *Gunnar Frandsen*, Skimminge 56, Maribo.
 Nakskov. Revisor *P. Gylling*, Vejlegadebro 6, Nakskov.
 Nykøbing F. Sekretær *Th. Rude*, Høstgade 9, Nykøbing F.

Sjælland:

Fakse. Assurandør *Carl Meding*, Fakse.
 Glostrup. Fhv. Mejeriejer *I. C. Mølgaard*, Solvangsvej 23, Glostrup.
 Herfølge. Inkassator *Olaf Peiter*, Herfølge.
 Holbæk. Rentier *Ejner Hansen*, Skolegade 2 A, Holbæk.
 Kallundborg. Assurandør *T. Raben Hannibal*, Kordilgade 53, Kallundborg.
 København. Havebrugskandidat *Henry Froberg*, Statsfrøkontrollen.
 do. Landbrugskandidat *Harald Ibjerghansen*, Statsfrøkontrollen.
 do. Landbrugskandidat *Rolf v. d. Hude*, Statsfrøkontrollen.
 do. Landbrugskandidat *Henning B. Lorck*, Statsfrøkontrollen.
 Næstved. Salgsleder *Oluf Andersen*, Nordre Farimagsvvej 4, Næstved.
 Roskilde. Kaptajn *C. Streibig*, »Firkløveret«, Københavnsvej, Roskilde.
 Skælskør. Konsulent *H. Wraae-Jensen*, Skælskør.
 Slagelse. Konsulent *Martin Olsen*, Slagelse.
 Sorø. Konsulent *O. Møller-Larsen*, Ringstedvej 23, Sorø.

Bornholm:

Gudhjem. Toldassistent *Dam Johansen*, Toldkontoret, Gudhjem.
 Rønne. Stationsforstander *A. C. Langberg*, Rønne.

X. Bitre Frø i Prøver af bitterstoffattig Lupin.

I Fortsættelse af tidligere Aars Undersøgelser over Forekomsten af bitre Frø i Prøver af Lupiner, der er opgivet som bitterstoffattige eller bitterstoffri, er i Tabel 18 meddelt Resultaterne for 278 Prøver Lupin, som i Beretningsaaret er undersøgt for dette Forhold. I Tabellen er endvidere anført Resultaterne fra de fem foregaaende Aar.

Tabel 18.

Indhold af bitre Frø i Prøver af bitterstoffattig Gul Lupin

pCt. bitre Frø	1939—40		1940—41		1941—42		1942—43		1943—44		1944—45	
	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.	Antal Prøver	Antal Prøver i pCt.
0.0— 0.9..	33	18.6	7	4.4	80	16.2	15	9.5	4	1.5	13	4.7
1.0— 1.9..	51	28.8	26	16.5	110	22.2	22	13.9	16	5.9	14	5.0
2.0— 2.9..	41	23.2	41	25.9	86	17.4	22	13.9	45	16.5	27	9.7
3.0— 3.9..	28	15.8	33	20.9	51	10.3	25	15.8	52	19.1	21	7.6
4.0— 4.9..	5	2.8	14	8.9	29	5.9	20	12.7	42	15.4	49	17.6
5.0— 5.9..	5	2.8	2	1.3	31	6.3	14	8.9	26	9.6	40	14.4
6.0— 6.9..	4	2.3	8	5.0	23	4.6	10	6.4	19	7.0	30	10.8
7.0— 7.9..	3	1.7	1	0.6	24	4.8	2	1.3	14	5.1	34	12.2
8.0— 8.9..	4	2.3	3	1.9	12	2.4	7	4.4	13	4.8	11	4.0
9.0— 9.9..			2	1.3	8	1.6	7	4.4	11	4.0	9	3.2
10.0—19.9..	2	1.1	20	12.7	30	6.1	12	7.6	22	8.1	20	7.2
20.0—29.9..			1	0.6	5	1.0	1	0.6	5	1.8	5	1.8
30.0—39.9..	1	0.6			1	0.2	1	0.6	1	0.4	2	0.7
40.0—49.9..					1	0.2			1	0.4	2	0.7
50.0—59.9..					1	0.2			1	0.4	1	0.4
60.0—69.9..												
70.0—79.9..					1	0.2						
80.0—89.9..												
90.0—99.9..					2	0.4						
Ialt...	177	100.0	158	100.0	495	100.0	158	100.0	272	100.0	278	100.0

Ved en Sammenligning mellem Aarene maa det tages i Betragtning, at der i Sæsonen 1941—42 af Statsfrøkontrollen blev udsendt Opfordring til at sende Prøver af bitterstoffattige Lupiner af dansk Høst til gratis Undersøgelse. Af saadanne i Henhold til Opfordringen indsendte Prøver var der undersøgt 177, hvoriblandt der viste sig at være forholdsvis mange Prøver med et højt Indhold af bitre Frø, hvorfor Tallene for 1941—42 ikke uden videre kan sammenlignes med Tallene for de andre Aar.

Som paapeget i tidligere Beretninger er der fra Aar til Aar en Stigning i Indhold af bitre Frø. Denne Tendens gør sig i forstærket Grad gældende i det her omhandlede Beretningsaar, saaledes at der kun er 27 pCt. af Prøverne, der indeholder under 4 pCt. bitre Frø, medens der i de foregaaende Aar var følgende Procent af Prøverne, i hvilke Indholdet af bitre Frø laa under denne Grænse:

Aar	1939—40	1940—41	1941—42	1942—43	1943—44	1944—45
pCt. Prøver:	86,4	67,7	66,1	53,1	43,0	27,0

**XI. Statsfrøkontrollens
Regnskab fra 1. April 1944 til 31. Marts 1945.**

Indtægter:	Kr.
Analyser	313004.27
Kontroldyrkning	30558.10
Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m.	98429.58
Andre Indtægter	17896.99
Tilskud fra Statskassen	154400.13
<u>I alt..</u>	<u>614289.07</u>

Udgifter:	Kr.
Lønninger og Honorarer	397437.40
Bygningsudgifter og Skatter	10163.60
Brændsel, Belysning, Rengøring m. m.	24200.19
Anskaffelse og Vedligeholdelse af Inventar	9616.57
Porto, Fragt, Telefon etc.	9036.69
Trykningsudgifter	2578.63
Forskelligt Materiel m. m.	22104.74
Frøkontrolkommissionens Møder	1441.40
Rejser og Repræsentation	562.58
Bidrag til Den internationale Frøkontrolassociation..	387.80
Kontroldyrkning	32862.52
Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m.	103896.95
<u>I alt..</u>	<u>614289.07</u>

Indtægten for Analyser har været 313004.27 Kr., hvilket er 12278.59 Kr. mere end Aaret forud. Stigningen skyldes hovedsagelig den Forhøjelse af Analysetaksterne, der efter Landbrugsministeriets Bestemmelse fandt Sted fra 1. August 1944, og hvorefter det midlertidige Tillæg paa 10 pCt. forhøjedes til 25 pCt.

Takstforhøjelsen vilde iøvrigt have medført en betydelig større Stigning i Analyseindtægten, saafremt man ikke i Sæsonen 1944—45 havde fundet det hensigtsmæssigt at begrænse Antallet af II-Analyser til 10 pCt. af de indsendte Prøver, hvorved den Ekstra-indtægt, som II-Analyserne det foregaaende Aar indbragte Statsfrøkontrollen, er blevet stærkt reduceret.

Indtægten for Kontrol dyrkning udgør 30558.10 Kr. eller 12370.20 Kr. mere end i 1943—44.

For Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m. er indgaaet 98429.58 Kr., hvilket er 25924.32 Kr. mere end Aaret før. I begge de to sidstnævnte Tilfælde skyldes Stigningen stærk Forøgelse af Arbejdet paa bemeldte Omraader.

Udgiften er samtidig steget stærkt og har udgjort 614289.07 Kr., hvilket er 113958.51 Kr. mere end i Fjor.

Lønningsudgiften er 65421.62 Kr. større end Aaret forud, hvilket dels — og væsentligst — skyldes Lønstigninger, dels forøget Arbejde. Endvidere er Udgifterne paa følgende Konti steget: Bygningsudgifter og Skatter 1794.11 Kr., Kontrol dyrkning 12748.19 Kr. og Prøveudtagning, Markbesigtigelse m. m. 35863.21 Kr., medens de øvrige Konti gennemgaaende udviser lidt lavere Udgifter end i 1944—45.

Statens Tilskud til Driften blev i Aaret 1944—45 154400.13 Kr., hvilket er 63227.25 Kr. mere end det foregaaende Aar.

I Oversigten er følgende Beløb, der ikke kommer til Udbetaling, men i Statsregnskabet opføres som Statstilskud, ikke medregnet:

Tjenestemændenes Bidrag til Pensionsfonden (5 pCt. af Grundløn, Alderstillæg og andre pensionsgivende Tillæg)	7357.37 Kr.
Statskassens Bidrag til Pensionsfonden (8 pCt. af Grundløn, Alderstillæg og andre pensionsgivende Tillæg) . .	11771.64 »
Forrentning og Afskrivning af Statsfrøkontrollens Bygning og Inventar	15338.00 »

Summary.

Report from the Danish State Seed Testing Station for the 74th Working Year from the 1st July, 1944—30th June 1945.

Chapter I gives some general information of the work and Chapter II of the composition of the Seed Testing Board and certain changes among the staff.

Chapter III shows that in 1944—45 a total of 53441 samples were tested, i. e. 612 samples more than the previous year. The samples may be divided into the following groups: 4972 of cereals, 12783 of grass seed, 17158 of leguminous seed, 7509 of roots, 836 seed mixtures, 4404 of horticultural seed, 118 of forest seed and 5494 other samples, among which 2184 of Flax seed and 2847 of White Mustard.

Tables 1 and 2 of Chapter IV show the average figures of the Danish State Seed Testing Station for agricultural seed tested during the decade 1935—45 and the year 1944—45 respectively; these figures refer to tests of samples originating from seed lots ready for sowing. The figures are recorded under the following headings: (1) Number of samples tested,

(2) 1000-grain weight, (3) Pure seed $\%$, (4) Inert matter $\%$, (5) Extraneous crop seeds $\%$, (6) Weed seeds $\%$, (7) Germinating speed $\%$, (8) Germinating capacity $\%$, (9) Pure germinating seed $\%$. In Table 3 the average figures for germinating speed and capacity of some vegetable seed species for the years 1935—45 and 1944—45 respectively are given.

Chapter V deals with attacks by different parasitic animals and micro-organisms established by the laboratory examination of the samples.

Chapter VI deals with the Automatic Control which is conducted on the basis of a voluntary agreement between the Seed Testing Station and the firms, according to which the latter are bound to give guarantees for purity and germinating capacity as well as weed seed content of their total retail sale of agricultural seed, with a few less important exceptions however.

The samples are secured by agents of the Station who draw samples in the store-houses of the controlled firms from the sealed deliveries ready for dispatch to the purchasers. If the average figures for the samples tested of a lot do not come up to the guarantees, all purchasers of this lot will receive compensation according to the State Seed Testing Station's Regulations and it is controlled by that Station whether the compensation is paid. The expenses connected with the control are paid by the firms.

Table 4 shows how the controlled seed compares partly with the guarantee figures and partly with the afore-mentioned averages for 1944—45. The first column shows the number of samples tested, column 2 the percentage of the seed delivered, which did not correspond to the purity and germinating capacity guaranteed and column 3 the percentage which did not come up to the average figures. The other columns show the further details in this respect. Tables 6 and 7 give a survey of the distribution of the consumption of the different species, varieties and strains.

The 34 firms controlled have sold a total of 10988698 kgs. seed, i. e. above 70 pCt. of the quantity used for sowing in Denmark, and the controlled quantity may be grouped as follows: 3274598 kgs. clover seed, 3107419 kgs. grass seed, 492308 kgs. seed mixtures, 2769547 kgs. root seed and 1344826 kgs. of other agricultural seeds.

Chapter VII treats of examinations of the genuineness of

variety and strain as well as attacks by diseases. These examinations were carried out partly in the laboratory and partly in the field where the plants were observed. In the year under consideration this control cultivation comprised 3650 samples sown on an area of 26,6 hectares.

In Chapter VIII mention is made of a control with reproduction of seed cereals, which was commenced in 1939 and year by year has increased considerably.

The Danish State Seed Testing Station draws samples from the lots used for sowing in the controlled reproduction and examines these samples both in the laboratories and the control fields where they are sown, and further the fields with the resulting crops are inspected and finally the Station draws samples from the ready-treated lots from these fields and provides the recognized ones with its seal and a special certificate. Samples from the controlled lots are examined in the laboratory as well as in the control fields and at last a survey of the sealed lots recording the quality of each individual lot is printed, and the seller has to send a copy of this survey to all buyers of controlled seed cereals.

Table 15 shows the quantities of the various species and varieties of the 1944 crop, which have been sealed, and Table 16 the quality of the sealed lots. In 1945 18443 ha were under control, of which 14446 ha were recognized. The distribution according to species and variety will appear from the survey on p. 416.

Table 17 of Chapter IX contains a record of the numbers of lots and bags sealed by the Station during the past year; these figures amount to 5437 and 537249 respectively.

Chapter X deals with the estimation of bitter seeds in samples received as alkaloidless Lupines. Table 18 shows the results of the examinations of the samples made in 1939—45.

Chapter XI gives a survey of the income and the expenditure of the Station during the year 1944—45.
